

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2023. november 23.
(OR. en)

Intézményközi referenciaszám:
2023/0431(NLE)

15753/23
ADD 2

ECOFIN 1241
FIN 1203
UEM 396

FEDŐLAP

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2023. november 23.
Címzett:	Thérèse BLANCHET, az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Biz. dok. sz.:	SWD(2023) 384 final
Tárgy:	BIZOTTSÁGI SZOLGÁLATI MUNKADOKUMENTUM Magyarország helyreállítási és rezilienciaépítési tervének elemzése amely a következő dokumentumot kíséri Javaslat A TANÁCS VÉGREHAJTÁSI HATÁROZATA a Magyarország helyreállítási és rezilienciaépítési terve értékelésének jóváhagyásáról szóló, 2022. december 15-i (EU) (ST 15447/22 INIT; ST 15447/22 ADD 1) végrehajtási határozat módosításáról

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a következő dokumentumot: SWD(2023) 384 final.

Melléklet: SWD(2023) 384 final

Brüsszel, 2023.11.23.
SWD(2023) 384 final

BIZOTTSÁGI SZOLGÁLATI MUNKADOKUMENTUM

Magyarország helyreállítási és rezilienciaépítési tervének elemzése

amely a következő dokumentumot kíséri

Javaslat

A TANÁCS VÉGREHAJTÁSI HATÁROZATA

**a Magyarország helyreállítási és rezilienciaépítési terve értékelésének jóváhagyásáról
szóló, 2022. december 15-i (EU) (ST 15447/22 INIT; ST 15447/22 ADD 1) végrehajtási
határozat módosításáról**

{COM(2023) 748 final}

Tartalomjegyzék

1. Vezetői összefoglaló.....	2
2. A terv módosításának céljai	3
2.1. A Magyarország előtt álló legfontosabb újonnan felmerülő kihívások és azok kezelésének módja .	3
2.2. Új és módosított komponensek és a hozzájuk kapcsolódó becsült költségek	4
2.3. Az értékelési kritériumok által nem érintett egyéb elemek	6
3. A terv értékelésének összefoglalása	8
3.1. Átfogó és kellően kiegyensúlyozott válasz a gazdasági és társadalmi helyzetre	8
3.2. Kapcsolat az országspecifikus ajánlásokkal és az európai szemeszterrel	10
3.3. Növekedési potenciál, munkahelyteremtés, gazdasági, intézményi és társadalmi reziliencia, a szociális jogok európai pillére, a válság hatásainak enyhítése, valamint a társadalmi területi kohézió és konvergencia.....	13
3.4. A jelentős károkozás elkerülését célzó elv.....	14
3.5. Zöld átállás	16
3.6. Digitális átállás	19
3.7. A terv tartós hatása.....	20
3.8. Mérföldkövek, célok, monitoring és végrehajtás	20
3.9. Költségszámítás.....	22
3.10. Kontrollok és ellenőrzés.....	23
3.11. Koherencia	26
3.12. REPowerEU	27
3.13. Határokon átnyúló vagy több országra kiterjedő dimenzió és hatás	29
I. MELLÉKLET: Éghajlati kiadáskövetés és digitális címkézés	31

1. VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

Elsősorban a fosszilis energiahordozók behozatalától való nagy fokú függősége miatt Magyarországot jelentős mértékben érintették Oroszország Ukrajna elleni agresszív háborújának hatásai. A növekvő energiamport-számla a 2021. évi 4,2 %-ról 2022-ben a GDP 8,3 %-ára rontotta a folyó fizetési mérleg hiányát. A reál-GDP tavaly 4,6 %-kal nőtt, amit költségvetési ösztönzők is erősítettek, míg a 15–64 év közöttiek foglalkoztatási rátája 2022-ben rekordszintre, 74,4 %-ra emelkedett. Az energiaárak emelkedése azonban 15,3 %-ra növelte az éves átlagos inflációt. A reáljövedelem csökkenése és a magasabb kamatlábak 2022 második felétől recesszióba sodorták a gazdaságot.

Magyarország módosított helyreállítási és rezilienciaépítési tervet nyújtott be, amely egy további hitelemet is tartalmaz, amelyet szinte teljes egészében a REPowerEU célkitűzéseire használnak fel. Magyarország helyreállítási és rezilienciaépítési tervének (a továbbiakban: a terv) módosítása jogalap gyanánt az (EU) 2021/241 rendelet három rendelkezésére támaszkodik. Először is a módosítás az (EU) 2021/241 rendelet 14. cikkének (2) bekezdése alapján 3,9 milliárd EUR összegű további hitelek iránti kérelemre nyugszik. Másodsorban a Magyarország által benyújtott módosítások egy korlátozott része az (EU) 2021/241 rendelet 21. cikkének (1) bekezdésén alapul, mivel a terv objektív körülmények miatt részben már nem valósítható meg. Magyarország indokolással ellátott kérelmet nyújtott be a Bizottsághoz, hogy az tegyen javaslatot a tanácsi végrehajtási határozat módosítására. Végül az (EU) 2021/241 rendelet 21c. cikkével összhangban Magyarország tervébe egy REPowerEU-fejezetet is belefoglalt annak érdekében, hogy az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer bevételeiből származó további rendelkezésre álló forrásokból részesüljön.

A REPowerEU-fejezet olyan intézkedéseket tartalmaz, amelyek hozzájárulnak a jelenleg Magyarországon álló jelentős energiaügyi kihívások kezeléséhez, valamint energiamegtakarítási és megújulóenergia-potenciáljának növeléséhez. A javasolt intézkedések 13 reformból és 16 beruházásból állnak. A reformok nagy része a villamosenergia-rendszer fejlesztésére összpontosít. E reformok közé tartozik a dinamikus árazás bevezetése a kiskereskedelmi villamosenergia-piacon, az energiaközösségek és az aggregátorok szerepének megerősítése, a szabályozásirtalék-piacok javítása, a villamosenergia-tárolás elterjedésének ösztönzése, az okosmérőket használó fogyasztók körének bővítése, valamint a csatlakozási kérelmekre vonatkozó szabályok elosztórendszer-üzemeltetők általi alkalmazásának harmonizálása. A terv ambiciózus célt tűz ki a megújuló energiaforrásokon alapuló erőművek hálózati csatlakozásának engedélyezésére vonatkozóan. A reformok között szerepelnek olyan intézkedések is, amelyek célja, hogy egyenlő versenyfeltételeket teremtsenek az uniós finanszírozású energiahatékonysági támogatási programokra pályázni kívánó háztartások számára azáltal, hogy technikai segítséget nyújtanak a pályázatok benyújtásához, továbbá olyan intézkedések, amelyek támogatják a hidrogéntermelésre és -felhasználásra vonatkozó jogszabályi környezetet, javítják a geotermikus szabályozási keretet, kidolgozzák a biogázra és a biometánra vonatkozó stratégiát és a biometánra vonatkozó cselekvési tervet, valamint a zöld átálláshoz szükséges készségekre vonatkozó nemzeti stratégiát és cselekvési tervet. A beruházások a villamosenergia-hálózatnak a megújuló energiaforrásokból származó energia integrálását biztosító megerősítésétől kedve a megújuló energiaforrások bevezetésén, a fosszilis tüzelőanyagoktól mentes hidrogéntermelésen és -felhasználáson, valamint a munkaerőnek a zöld átálláshoz

szükséges tovább- és átképzésén át a fenntartható közlekedésig terjednek. A fejezet az ipar dekarbonizációjába és a klímasemleges gazdaságra való átállást célzó termékek termelési kapacitásába irányuló beruházásokat is tartalmaz. Magyarország pénzügyi eszközöket kíván létrehozni az energiahatékonysági ágazatba történő magánberuházások ösztönzése, a geotermikus energia hasznosításának javítása, valamint az elektromos járművek töltőállomásainak kiépítése és az elektromos járművek magánszektorban történő elterjedésének ösztönzése érdekében.

A benyújtott módosítás és a REPowerEU-fejezet értékelése alapján a magyar módosított terv valamennyi kritérium tekintetében „A” minősítést kapott, kivéve a költségszámítást, ahol a terv „B” minősítést kapott (az eredeti terv értékeléséhez képest a minősítés nem változott). A kizárólag a REPowerEU-fejezet szempontjából releváns új értékelési kritériumok tekintetében az „A” minősítés indokolt. A REPowerEU-intézkedések többsége hozzájárul az éghajlat-politikai cél eléréséhez. A REPowerEU-fejezet intézkedései várhatóan hatékonyan hozzájárulnak az energiabiztonsághoz, az uniós energiaellátás diverzifikálásához, a megújuló energia elterjedésének és az energiahatékonyságnak a fokozásához, valamint a fosszilis tüzelőanyagoktól való függőség 2030 előtti, szükséges csökkentéséhez. Valamennyi REPowerEU-intézkedés összefügg legalább egy, a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközzel szülő rendelet (a továbbiakban: RRF-rendelet) 21. cikkének c) pontjában felsorolt REPowerEU-célkitűzéssel. Végül a REPowerEU-fejezet legtöbb intézkedése határokon átnyúló dimenzióval rendelkezőnek tekinthető, meghaladva ezzel a 30 %-os küszöbértéket.

(1) Kiegészítő válasz	(2) Ország specifikus ajánlások	(3) Növekedés és munkahelyek	(4) DNSH-elv	(5) Zöld cél	(6) Digitális cél	(7) Tartós hatás	(8) Mérőfontosságú célok	(9) Költségszámítás	(10) Kontrollrendszerek	(11) Koherencia	(12) REPowerEU	(13) Határokon átnyúló dimenzió
A	A	A	A	A	A	A	A	B	A	A	A	A

2. A TERV MÓDOSÍTÁSÁNAK CÉLJAI

2.1. A Magyarország előtt álló legfontosabb újonnan felmerülő kihívások és azok kezelésének módja

Az energiaiimporttól való nagy fokú függőség, a megújuló energiaforrások alacsony részaránya és az épületek alacsony energiahatékonysága kihívást jelent a magyar gazdaság számára. Magyarország nagymértékben támaszkodik Oroszországra a fosszilis tüzelőanyagok, valamint a nukleáris energia tekintetében, és lassan halad az orosz függőségtől való elmozdulásra irányuló erőfeszítéseivel. A hazai gázfogyasztás háromnegyedét az Oroszországból származó behozatal fedezi. Az orosz fosszilis tüzelőanyagoktól való függőség csökkentése jelentős további intézkedéseket tesz szükségessé. A villamosítás és az energiaigényes iparágakba történő tervezett beruházások növelni fogják a villamosenergia-termelés iránti igényt. Annak ellenére, hogy az elmúlt években jelentősen nőtt a napenergia-kapacitás, a megújulóenergia-kapacitás aránya még mindig az egyik legalacsonyabb az Unióban. A geotermikus energia kihasználtsága alacsony. A gyakran változó szabályozási környezet számos kihívás elé állítja a megújulóenergia-fejlesztést. Emellett a villamosenergia-hálózat kapacitási korlátai jelentős szűk keresztmetszetet jelentenek a

megújuló energiaforrások hálózatra kapcsolása tekintetében, miközben a rugalmas megoldások keresleti és kínálati oldalon fennálló hiánya és a korlátozott fogyasztói szerepvállalás komoly akadályát jelenti a tiszta és megújuló villamosenergia-termelés fejlesztésének. A hálózat megújulóenergia-kapacitásának optimalizálására az uniós kiegyenlítő piaccal való megfelelő integráció is lehetőséget adna, e lehetőség azonban egyelőre kihasználatlan.

Magyarország módosított helyreállítási és rezilienciaépítési terve új REPowerEU-fejezettel egészül ki, amely 13 reformot és 16 beruházást tartalmaz. Ebben a fejezetben az intézkedések a villamosenergia-hálózat megerősítésével kapcsolatosak annak érdekében, hogy lehetővé váljon a megújuló energiaforrásokból előállított energia integrálása, a megújuló energiaforrások használatának növelése, a háztartások, a vállalatok és a közszféra energiahatékonyságának javítása, az ipar dekarbonizációja és a fenntartható közlekedés. A reformok célja a villamosenergia-ágazat megerősítése. Az e fejezetben szereplő reformok és beruházások a zöld átállás és az energia területén felmerülő kihívások legtöbbjét kezelik, ezért ezen intézkedések végrehajtása segíteni fogja Magyarországot a dekarbonizációs kihívás kezelésében.

A terv módosítása keretében Magyarország az eredeti terv néhány intézkedésének objektív körülmények miatti módosítását kérte. Ezek a módosítások a vízgazdálkodásra, a fenntartható közlekedésre, az energiára és a körforgásos gazdaságra irányuló beruházásokra vonatkoznak.

2.2. Új és módosított komponensek és a hozzájuk kapcsolódó becsült költségek

1. komponens: Demográfia és köznevelés

Az RRF-rendelet 14. cikkének (2) bekezdése alapján Magyarország hitelkérelmének részeként javasolja egy már meglévő intézkedés kiterjesztését az intézkedés becsült költségeinek 20,9 millió EUR-val történő növelésével. A módosított helyreállítási és rezilienciaépítési terv 519 új bölcsődei férőhelyet hoz létre a C1.I4. Új bölcsődei férőhelyek létrehozása intézkedésben előirányzott további férőhelyeken felül. Magyarország azt tervezi, hogy a további férőhelyek létrehozásának forrása a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből származó hitel. Ez a módosítás továbbá a legkiszolgáltatottabb csoportok munkaerőpiaci integrációjával kapcsolatos kihívások kezelését is elősegíti.

4. komponens: Vízgazdálkodás

Az RRF-rendelet 21. cikke alapján a terv javasolja az 1. beruházás (C4.I1. Főművi vízpótlórendszerek építési munkái, új hálózatok és rendszerek kialakítása) törlését. A kérelmet a 21. cikk alapján az indokolja, hogy a beruházás költsége a vártnál jelentősen magasabb. A felszabaduló forrásokat Magyarország a villamosenergia-hálózat fejlesztésének fokozására (C6.I1.) és a vízgazdálkodási monitoringrendszerbe történő beruházás költségnövekedésének ellensúlyozására (C4.I2.) kívánja átcsoportosítani.

5. komponens: Fenntartható közlekedés

Magyarország a 21. cikk alapján ezen komponens mind az öt intézkedésének módosítását (négy beruházás és egy reform) és egy új beruházás hozzáadását javasolja. A budapesti elővárosi vasúthálózat (C5.I1.) ambíciója a felújítandó hálózat kilométerszámának csökkentésével és e

beruházás több elemének (parkolóhelyek, áramátalakítók stb.) megszüntetésével csökken. E beruházás költségbeclése módosul, és összességében csökken. A vasúti központi forgalomirányítási rendszert (C5.I4.) négy vasúti szakasz helyett csak háromra vonatkozóan valósítanak meg. E változás ellenére e beruházás becsült költsége nő. Magyarország a budapesti fenntartható mobilitást támogató új intézkedés bevezetését javasolja; idetartozik 51 új villamos beszerzése, valamint a villamos- és trolibusz-infrastruktúra fejlesztése. A végrehajtást érintő nehézségek miatt valamennyi intézkedést későbbre ütemezik.

6. komponens: Energiaügy

Az RRF-rendelet 21. cikke alapján a módosított tervből objektív körülmények, nevezetesen a kapcsolódó pályázati felhívásra jelentkezők hiánya miatt törlik a magyar átvitelrendszer-üzemeltető és elosztórendszer-üzemeltető társaságoknál telepítendő energiatárolókkal kapcsolatos 147 millió EUR összegű beruházást (C6.I3.). Az intézkedés helyébe egy kibővített intézkedés lép, amelynek célja a villamosenergia-hálózat fejlesztése annak érdekében, hogy abba integrálni lehessen megújuló energiaforrásokból származó további kapacitást (C6.I1.). Ez utóbbi beruházás a terv vízgazdálkodási és körforgásos gazdasági komponensébe tartozó beruházások törlése nyomán felszabaduló forrásokból is részesedik. Magyarország összesen mintegy 255 millió EUR-val növeli az erre a beruházásra szánt forrásokat. A terv módosítja továbbá a piaci szereplők számára hálózati energiatárolók telepítését támogató programot (C6.I4.) azáltal, hogy átalakítja az ilyen projektekre vonatkozó támogatási struktúrát. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében nyújtandó beruházási támogatás intenzitása csökken, ami magasabb beruházási volument eredményez. Így nő a beruházás ambíciószintje, és az eredeti célérték 311 MWh-ról 885 MWh-ra módosul. A C6.I2. „Lakossági fotovoltaiikus rendszerek támogatása és fűtéskorszerűsítés” elnevezésű intézkedés költségei a magas infláció miatt jelentősen megváltoztak. Emellett Magyarország csökkenti ezen intézkedés ambíciószintjét. A mérsékeltebb ambíciószint azt jelenti, hogy 34 920 helyett csak 30 674 háztartás vehet majd igénybe támogatást napelemrendszer kiépítéséhez. Ezek közül 11 600 helyett csak 7 385 háztartás kap támogatást a napelemrendszer mellett elektromos fűtési rendszerekhez, nyílászárók cseréjéhez és tárolóegység kialakításához. Magyarország a fenti csökkentés nyomán felszabaduló forrásokat a középületek energiahatékonyságának javítására fogja felhasználni.

A hálózatba betáplált villamos energia és a hálózathoz fogyasztott villamos energia elkülönített elszámolását előirányzó reform ugyancsak módosul. A bevezetett módosítás többek között azt írja elő, hogy a napelemrendszerek telepítéséhez állami pénzügyi támogatásban részesülő új termelő-fogyasztók 2023. január 1-jétől nem kötelesek ezt az elkülönített elszámolási rendszert használni. A módosítás ehelyett úgy rendelkezik, hogy minden meglévő termelő-fogyasztó fokozatosan tér át a külön elszámolási rendszerre a napelemek telepítésétől eltelt 10 éves átmeneti időszakot követően. Emellett minden olyan új fogyasztó, aki 2023. szeptember 7. után nyújtotta be csatlakozási kérelmét, az elkülönített elszámolási rendszert fogja alkalmazni.

7. komponens: Körforgásos gazdaság

Az RRF-rendelet 21. cikke alapján Magyarország kérte az intelligens, innovatív és fenntartható hulladékgazdálkodási ágazat és másodnyersanyag-piac megerősítése érdekében hozott, egy kémiai műanyag-újrafeldolgozó üzem építését is magában foglaló C7.I1. intézkedés törlését. A kérést

azzal indokolta, hogy az ellátási lánc zavaraira tekintettel az intézkedés hosszabb végrehajtási időszakot igényel, amely meghaladja a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz időkeretét. Magyarország kérte továbbá, hogy a felszabaduló forrásokat egy olyan új intézkedés bevezetésére csoportosíthassa át, amelynek célja a települési hulladék elkülönített gyűjtésének javítása a szelektív hulladékgyűjtési infrastruktúrába való beruházás révén. A felszabaduló források fennmaradó részét a villamosenergia-hálózat további fejlesztésére fogják fordítani. A felszabaduló forrásokat meghaladóan kerül bevezetésre egy új, a szemléletformálást célzó reform, amely magában foglalja a helyi szemléletformáló intézkedésekre vonatkozó nemzeti kommunikációs keretstratégia kidolgozását.

10. komponens: REPowerEU

A REPowerEU-fejezet a terv új komponense. A fejezet 13 reformot és 16 beruházást tartalmaz.

Új és módosított komponensek és kapcsolódó költségek

Komponens	Állapot	Összköltség (millió EUR)
1.: Demográfia és köznevelés	Módosított	661
2.: Magasan képzett, versenyképes munkaerő	Változatlan	692
3.: Felzárkózó települések	Változatlan	225
4.: Vízgazdálkodás	Módosított	38
5.: Fenntartható zöld közlekedés	Módosított	1 444
6.: Energetika – zöld átállás	Módosított	1 334
7.: Körforgásos gazdaság	Módosított	60
8.: Egészségügy	Változatlan	1 306
9.: Kormányzás és közigazgatás	Módosított	66
10.: REPowerEU	Új	4 603
Összesen:		10 430

2.3. Az értékelési kritériumok által nem érintett egyéb elemek

A konzultációs folyamat tervének, a digitális beruházásokra vonatkozó biztonsági önértékelésnek és a tervezett kommunikációs stratégiának a korábbi SWD(2022) 686 bizottsági szolgálati munkadokumentumban részletezett leírása továbbra is releváns.

Összhang egyéb kezdeményezésekkel

Magyarország módosított helyreállítási és rezilienciaépítési terve részletesen megindokolja, hogy miként biztosított a más kezdeményezések célkitűzéseivel és prioritásaival, például a nemzeti energia- és klímatervvvel, a Magyarországgal kötött partnerségi megállapodással, Magyarország operatív programjaival, az Igazságos Átmenet Alappal, Magyarország nemzeti reformprogramjával és az ifjúsági garanciaprogrammal való összhang. A terv kifejti, hogy ezek források és a helyreállítási és rezilienciaépítési terv hogyan fednek le más-más célkitűzéseket, és hogyan határolhatók el egymástól.

A REPowerEU-fejezetben foglalt intézkedések kiegészítik a magyar nemzeti energia- és klímaterv közelgő frissítésében meghatározott, 2030-ra vonatkozó aktualizált célokat, és hozzá fognak járulni azok eléréséhez.

A terv végrehajtására vonatkozó nemzeti rendelkezések

A tervnek a végrehajtási és nyomonkövetési szempontok tekintetében a korábbi SWD(2022) 686 bizottsági szolgálati munkadokumentumban részletezett értékelése továbbra is helytálló. Ami a módosított tervben a pénzügyi eszközökre elkülönített 1,53 milliárd EUR-t illeti, az eszközök kezelése egy bizonyított tapasztalattal és operatív kapacitással rendelkező végrehajtó partner (a Magyar Fejlesztési Bank) feladata lesz. Az irányítási intézkedések biztosítják, hogy az eszközöket átlátható, független és piackonform módon kezeljék.

Nemek közötti egyenlőség és esélyegyenlőség mindenki számára

A tervnek a nemek közötti egyenlőség és a mindenki számára biztosítandó esélyegyenlőség tekintetében a korábbi SWD(2022) 686 bizottsági szolgálati munkadokumentumban részletezett értékelése továbbra is helytálló. Emellett a módosított terv intézkedéseket tartalmaz a zöld átálláshoz szükséges munkaerő készségfejlesztésére és továbbképzésére, többek között mikrotanúsítványokat nyújtó képzési programok révén. A zöld készségeket fejlesztő tanfolyamok résztvevőinek kiválasztásakor elsőbbséget kell biztosítani a munkanélküliek, az inaktívak, valamint a mikro- és kisvállalkozások munkavállalói számára, ezáltal biztosítva az esélyegyenlőséget mindenkinek. A módosított terv az eredeti tervben előirányzottakon túl új bölcsődei férőhelyek létrehozására irányuló, kibővített beruházást is tartalmaz. Az intézkedés a szülők – és különösen a nők – foglalkoztatási rátájának javítására, és ezáltal a nemek közötti egyenlőség és a társadalmi befogadás fokozására irányul.

Az érdekelt felekkel folytatott konzultáció

Magyarország tájékoztatása szerint a REPowerEU-fejezet kidolgozása során párbeszédet folytatott szakmai, társadalmi és gazdasági szervezetekkel. A REPowerEU-fejezetről folytatott megbeszélések alkalmanként a nemzeti energiastratégiáról és a nemzeti energia- és klímatervről folytatott konzultációkhoz kapcsolódtak. Magyarország 2023. július 28-án konzultációt indított a REPowerEU-fejezet tervezetéről, amely 2023. augusztus 11-ig tartott¹. Tizennégy civil szervezet, köz- és magánvállalat, valamint Budapest önkormányzata fűzött észrevételeket a tervhez az erre a célra létrehozott weboldalon. A kormány hat észrevételt kapott más kommunikációs csatornákon keresztül. Az erre a célra létrehozott weboldal hozzáférést biztosít a kijelölt digitális csatornán keresztül beérkezett észrevételekhez, és annak kormányzati magyarázatához, hogy a különböző észrevételeket miért vagy miért nem fogadták el, illetve miként vették figyelembe a terv kidolgozása során. Az érdekelt felektől érkezett észrevételek legtöbbször a fosszilis tüzelőanyagokra és az energiahatékonyságra irányuló beruházásokhoz kapcsolódott. Magyarország a benyújtás

¹ Magyarország a következő internetcímen tette közzé konzultációját:
<https://www.palyazat.gov.hu/kozlemenyek/rrf-repower-eu-tarsadalmasitasa>

részeként ismertette konzultációs folyamatát és azt, hogy mely érdekelt felek nyilvánítottak véleményt a folyamat során.

Állami támogatás

Az állami támogatási és a versenyszabályok maradéktalanul érvényesek a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében támogatott intézkedésekre. A tagállami hatóságokon keresztül folyósított uniós források – például a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz forrásai – állami forrásokká válnak, és állami támogatásnak minősülhetnek. Amennyiben ez az eset áll fenn, és állami támogatásról van szó, ezeket az intézkedéseket be kell jelenteni a Bizottságnak, amelynek jóvá kell hagynia azokat, mielőtt a tagállamok támogatást nyújtanának, kivéve, ha ezek az intézkedések létező támogatási program hatálya alá tartoznak, vagy megfelelnek egy csoportmentességi rendelet alkalmazandó feltételeinek, különösen a Szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában bizonyos támogatási kategóriáknak a belső piaccal összeegyeztethetővé nyilvánításáról szóló általános csoportmentességi rendeletnek². Bejelentendő állami támogatás fennállása esetén a tagállam kötelessége, hogy az EUMSZ 108. cikkének (3) bekezdésével összhangban bejelentse a Bizottságnak az állami támogatási intézkedéseket azok nyújtása előtt. Ezzel összefüggésben a Magyarország által a tervben bemutatott állami támogatási elemzés nem tekinthető állami támogatás bejelentésének. Ha Magyarország úgy ítéli meg, hogy a terv valamely konkrét intézkedése csekély összegű vagy a bejelentési kötelezettség alól mentesített támogatást foglal magában, Magyarország felelőssége az alkalmazandó szabályoknak való teljes körű megfelelés biztosítása.

3. A TERV ÉRTÉKELÉSÉNEK ÖSSZEFOGLALÁSA

3.1. Átfogó és kellően kiegyensúlyozott válasz a gazdasági és társadalmi helyzetre

A REPowerEU-fejezetet magában foglaló módosított helyreállítási és rezilienciaépítési terv átfogó módon lefedi a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz alkalmazási körét meghatározó hat pillért, azaz a következőket: i. zöld átállás, ii. digitális transzformáció, iii. intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés, iv. társadalmi és területi kohézió, v. egészségügyi, valamint gazdasági, társadalmi és intézményi reziliencia és vi. a következő generációra vonatkozó szakpolitikák. Azt, hogy a magyar terv komponensei milyen módon fedik le e hat pillért, az alábbi táblázat foglalja össze. Minden pillérrel legalább egy komponens foglalkozik, míg egy-egy komponens több pillérhez is hozzájárulhat.

A módosított helyreállítási és rezilienciaépítési tervben szereplő intézkedések köre, beleértve a REPowerEU-fejezetet is, megfelel az eszköz célkitűzéseinek, és biztosított a megfelelő általános

² A Szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában bizonyos támogatási kategóriáknak a belső piaccal összeegyeztethetővé nyilvánításáról szóló 651/2014/EU rendelet, valamint az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában a halászati és akvakultúra-termékek előállításával, feldolgozásával és forgalmazásával foglalkozó vállalkozások számára nyújtott támogatások bizonyos fajtáinak a belső piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánításáról szóló (EU) 2022/2473 rendelet módosításáról szóló bizottsági rendelettervezet tartalmának jóváhagyásáról szóló, 2023. március 9-i bizottsági közlemény melléklete; elérhető a következő internetcímen: https://competition-policy.ec.europa.eu/system/files/2023-03/GBER_amendment_2023_EC_communication_annex_0.pdf

egyensúly a pillérek között. A zöld és digitális átállásra irányuló allokáció (67,1 % és 29,1 %) meghaladja az RRF-rendeletben foglalt követelményt (37 % és 20 %), következésképpen a módosított terv jelentős mértékben hozzájárul e célkitűzések eléréséhez.

A módosított tervben és a REPowerEU-fejezetben foglalt intézkedések a következő pillérekhez járulnak hozzá:

Zöld átállás

A módosított terv olyan reformokat és beruházásokat tartalmaz, amelyek célja a gazdaság dekarbonizációja, valamint az energiafüggetlenség, az energiabiztonság és az energiahatékonyság erősítése. A REPowerEU-fejezet négy fő beavatkozási irányt vetít előre: i. az energetikai infrastruktúra fejlesztése a megújuló energiaforrások térnyerésének elősegítése érdekében; ii. az ipar mint jelentős energiafelhasználó környezetkímélőbbé tétele és a zöld gazdasági kapacitások növelése; iii. a megújuló energia használatának növelése és a háztartások, a vállalatok és a közsféra energiahatékonyságának javítása; valamint iv. a villamosáram- és a hidrogénalapú alternatív mobilitás előmozdítása. Emellett célzott reformok és beruházások irányulnak a zöld készségek fejlesztésére a munkaerő készségfejlesztése, továbbképzése és átképzése révén, valamint az energiával és a környezettel kapcsolatos lakossági tudatosság növelésére. A „Főművi vízpótlórendszerek építési munkái, új hálózatok és rendszerek kialakítása”, „Az intelligens, innovatív és fenntartható hulladékgazdálkodási ágazat és másodlagosnyersanyag-piac megerősítése” és az „Energiatárolók telepítése átvitelrendszer-üzemeltető és elosztórendszer-üzemeltető társaságoknál” elnevezésű beruházások törlése csökkenti Magyarország ambícióit a vízgazdálkodás, a körforgásos gazdaság részét képező másodlagos nyersanyagok és az energiatárolás terén.

Digitális transzformáció

A digitális transzformáció továbbra is jelentős részét teszi ki Magyarország módosított tervének, és az eredeti tervhez képest nem csökkent az ambíciószint e területen. A módosított terv továbbra is jelentős mértékben hozzájárul a digitális célok eléréséhez a digitális infrastruktúrába, a készségfejlesztési programokba és a kapcsolódó oktatási tartalmakba és anyagokba történő beruházások, a digitális információs rendszerek közlekedési rendszerekben való bevezetése, az energiaágazat digitalizációja és a vízgazdálkodási monitoringrendszerek révén.

Intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés

A módosított terv különböző komponensei több olyan intézkedést tartalmaznak, amelyek célja Magyarország versenyképességének és termelékenységének megerősítése, valamint a kutatás, a fejlesztés és az innováció javítása.

A következő generációra vonatkozó szakpolitikák

A REPowerEU-fejezet számos intézkedése támogatja a társadalmi és gazdasági jóllét javítását a fiatalok és a felnőttek zöld és digitális készségeire irányuló beruházások révén. Egyes reformok és hozzájuk kapcsolódó beruházások például olyan intézkedéseket foglalnak magukban, amelyek támogatják a jelenlegi és jövőbeli munkavállalók készségfejlesztését, továbbképzését és átképzését annak érdekében, hogy a munkaerőpiaci igényekhez igazodó zöld készségeket

szerezzenek, valamint elősegítik a közvélemény energia- és környezetvédelmi kérdésekkel kapcsolatos tájékozottságának növelését.

Társadalmi és területi kohézió

A fenntartható környezetbarát közlekedés komponenshez tartozó beavatkozások közül az elővárosi és regionális vasúthálózatok fejlesztése várhatóan növeli a társadalmi mobilitást, és megvalósítja a korábban lemaradt régiók területi reintegrációját. Az energiakomponens energiahatékonysági támogatás formájában célzott intézkedéseket tartalmaz az alacsony jövedelmű háztartások számára a fenntartható fűtési rendszerek használatának támogatása érdekében. A REPowerEU-fejezet keretében a lakossági energiahatékonysági ágazatban létrehozandó pénzügyi eszköz a támogatások egy részét az energiaszegény háztartások számára tartja fenn.

	Zöld átállás	Digitális transzformáció	Intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés	Társadalmi és területi kohézió	Egészségügyi, valamint gazdasági, társadalmi és intézményi reziliencia	A következő generációra vonatkozó szakpolitikák
Demográfia és köznevelés		○				●
Vízgazdálkodás	○	○	○	○	○	
Közlekedés	●	○	●	○		○
Energiaügy	●		●	●	○	
Körforgásos gazdaság	●		○			
REPowerEU	●	●	●	●		●

Jelmagyarázat: „●” a komponens beruházásai és reformjai jelentősen hozzájárulnak a pillérhez „○” a komponens részben hozzájárul a pillérhez

A Magyarország által tervezett összes reform és beruházás figyelembevételével a módosított magyar helyreállítási és rezilienciaépítési terv továbbra is nagymértékben átfogó és kellően kiegyensúlyozott választ jelent a gazdasági és társadalmi helyzetre, ezáltal megfelelően hozzájárul az RRF-rendelet 3. cikkében említett hat pillér mindegyikéhez, figyelembe véve a Magyarország előtt álló konkrét kihívásokat és a Magyarországra vonatkozó pénzügyi allokációt. Mindez „A” minősítést indokol az RRF-rendelet V. mellékletének 2.1. pontjában foglalt értékelési kritérium tekintetében.

3.2. Kapcsolat az országspecifikus ajánlásokkal és az európai szemeszterrel

A REPowerEU-fejezet az európai szemeszter keretében azonosított, energiával kapcsolatos szinte valamennyi kihívással foglalkozik. Mivel a terv mérete nőtt egy olyan kiegészítő hitelkérelem nyomán, amelyet nem kizárólag REPowerEU-célkitűzésekre kívánnak felhasználni, az átfogó értékelés figyelembe veszi a 2022. és 2023. évi összes strukturális ajánlást. A hitelrész szinte kizárólag a REPowerEU célkitűzéseire tervezik felhasználni. Ezért az értékelés az

energiával kapcsolatos ajánlásokra összpontosít. A módosított terv korlátozott számú beruházás tekintetében vezet be az RRF-rendelet 21. cikke szerinti változtatásokat. Ezek a változások nem befolyásolják a terv általános ambíciósintjét az országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívások összességének vagy jelentős részének kezelése tekintetében. Jóllehet az elfogadott helyreállítási és rezilienciaépítési terv már foglalkozott az energiával kapcsolatos 2022. évi országspecifikus ajánlásokkal, az új REPowerEU-fejezetben szereplő további reformok és beruházások növelik a vonatkozó ajánlások kezelésének ambíciósintjét. Emellett a REPowerEU-fejezet foglalkozik az energiával kapcsolatos 2023. évi új országspecifikus ajánlások legtovábbjével is.

A REPowerEU-fejezet több reformot és beruházást is tartalmaz a megújuló energiaforrások térnyerésének különösen az engedélyezési eljárások egyszerűsítésétől várt felgyorsítására irányulóan (2022. évi 6.2. ajánlás és 2023. évi 4.2. ajánlás). A szabályozástartalék-piacok termékstruktúrájának megújítására irányuló reform meg fogja könnyíteni a hagyományos, nem hagyományos és megújulóenergia-termelők piacra lépését, és ezzel hozzájárul a kiegyenlítő piac hatékonyságának növeléséhez. Az energiatárolás elterjedését célzó jogi ösztönzők egyszerűsítik a hálózati csatlakozásra és az energiatárolás működtetésére vonatkozó folyamatot és követelményeket. Az energiaközösségek és az aggregátorok piacra lépésének és működésének egyszerűsítése erősíteni fogja e szervezetek szerepét a villamosenergia-piacon. Az önkéntesen választható dinamikus árképzés bevezetése a lakossági szektorban megnyitja az utat a keresletoldali válasz előtt, így a fogyasztóknak lehetőségük lesz arra, hogy villamosenergia-fogyasztásukat rugalmasan, a villamos energia áráról függően különböző időpontokra koncentrálják. Az energiakomponensben és a REPowerEU-fejezetben egyaránt szerepel az okosmérők elterjesztése, amely a dinamikus árképzés bevezetésének egyik legfontosabb előfeltétele. A villamosenergia-hálózati csatlakozási eljárás harmonizálásának célja egy olyan szabványosított megközelítés kialakítása, amelyet valamennyi elosztórendszer-üzemeltetőnek alkalmaznia kell a villamosenergia-hálózathoz való csatlakozás iránti kérelmek elbírálásakor. A REPowerEU-fejezet fokozza a megújuló energiaforrásokon alapuló erőművek számára kiadott hálózati csatlakozási engedélyekre vonatkozó ambíciósintet, és az eredeti tervben 2026-ig előirányzott 10 GW-os célértéket 12 GW-ra emeli. A hidrogénre vonatkozó új jogi keret ösztönözni fogja a megújuló hidrogén ipari és közlekedési ökoszisztémájának kialakítását Magyarországon, különös tekintettel a megújuló hidrogén hazai előállítására. A geotermikus energiára vonatkozó szabályozási keretet felül fogják vizsgálni az ipari, városi és távfűtéssel kapcsolatos geotermikus feltárások ösztönzése érdekében, tekintettel a hozzájuk kapcsolódó alacsonyabb geológiai kockázatokra. Az ipari parkok energetikai célú zöldítése hozzá fog járulni a megújuló energiaforrások térnyeréséhez, a mikrohálózatok fejlesztéséhez, az energiahatékonyság javításához, az energiatárolás elterjedéséhez és a maradék hő hasznosításához. A terv egyik beruházása a megújuló hidrogén előállítását és a hidrogén mobilitási célú felhasználását támogatja. Egy másik beruházás célja a geotermikus energia elterjedésének növelése és a finanszírozáshoz való hozzáférés javítása a magyarországi geotermikusenergia-ágazatban.

A REPowerEU-fejezetben szereplő számos intézkedés a villamosenergia-infrastruktúra korszerűsítését szolgálja (2022. évi 6.3. és 2023. évi 4.5. országspecifikus ajánlás). Ez a fejezet

a villamosenergia-hálózat fejlesztésére irányuló beruházásokat is tartalmaz, amelyek növelik a tervben szereplő meglévő intézkedés ambíciószintjét. Ez a beruházás a megújuló energiaforrásokból származó újabb kapacitások integrálásának biztosítása érdekében fejleszti tovább a villamosenergia-hálózatot. A fejezet további beruházásokat vezet be az okosmérők vonatkozásában, és jelentősen növeli a kapcsolódó célokat. A villamosenergia-hálózat digitalizációja kezelni fogja a különböző energiaforrásokra való támaszkodásból, az ellátásbiztonsági és a költséghatékonysági megfontolásokból, az egész ágazatra kiterjedő monitoringból és a szükséges adatkezelésből eredő kihívásokat.

A REPowerEU-fejezetbe tartozó számos beruházás irányul az épületek energiahatékonyságának javítására (2022. évi 6.5. ajánlás és 2023. évi 4.7. ajánlás), kiegészítve a terv más komponenseiben szereplő intézkedéseket. E kiegészítő intézkedések közé tartozik a lakóépületek energiahatékonyságának javítását szolgáló pénzügyi eszköz létrehozása. A terv egy másik beruházásának célja a középületek energiahatékonyságának javítása az épületek hőteljesítményének javítása, a hőveszteség csökkentése, a fűtés korszerűsítése és az energiaigényt csökkentő digitális energiagazdálkodási rendszerek bevezetése révén. A terv támogatási programot tartalmaz a vállalkozások számára az épületek és a termelési folyamatok energiahatékonyságának javítása érdekében.

A REPowerEU-fejezet egyes beruházásai hozzájárulnak a közlekedés fenntarthatóságának javításával kapcsolatos kihívás további kezeléséhez (2022. évi 6.6. ajánlás). A REPowerEU-fejezet a vasutak villamosításába történő beruházást is tartalmaz, amelynek célja a fosszilis tüzelőanyagoktól való függés csökkentése a helyi közlekedési rendszerben. A fejezet támogatásokat tartalmaz továbbá az elektromos járművek és az elektromos töltőállomások magánszektorbeli elterjedésének fellendítéséhez.

A REPowerEU-fejezet a munkaerő zöld készségek elsajátítását célzó készségfejlesztésére, továbbképzésére és átképzésére irányuló reformot és beruházást is tartalmaz, amelyek hozzájárulnak a vonatkozó országspecifikus ajánlásoknak való megfeleléshez (2022. évi 5.3. ajánlás és 2023. évi 4.9. ajánlás). A beruházás részeként a zöld készségekre vonatkozó legalább 40 új, a formális oktatásba integrálandó oktatási anyag kerül kidolgozásra, és legalább 50 000 szakember vesz majd részt a zöld készségekkel kapcsolatos felnőttképzésekben.

A módosított terv megnöveli egy, a korábban elfogadott tervben már szereplő intézkedés ambíciószintjét. A szóban forgó beruházás a kisgyermekkorú nevelési szolgáltatások elérhetőségét tovább javítva 519 új bölcsődei férőhelyet hoz létre a már elfogadott tervben előirányzott 3984 új bölcsődei férőhelyen felül. Ez az intézkedés várhatóan hozzájárul a szülők – és különösen a nők – foglalkoztatási rátájának javításához, és ezáltal a nemek közötti egyenlőséghez és a társadalmi befogadáshoz. A kiegészítő intézkedés továbbá hozzájárul a legkiszolgáltatottabb csoportok munkaerőpiaci integrációjára vonatkozó országspecifikus ajánlás (2019. évi 2.1. ajánlás és 2022. évi 3.1. ajánlás) kezeléséhez.

A terv egyéb módosításai nem változtatják meg a terv általános ambíciószintjét. A módosított terv objektív körülmények miatt néhány intézkedést töröl a tervből, egyesek ambíciószintjét pedig csökkenti az RRF-rendelet 21. cikke alapján. A módosítás keretében törölnek egy vízgazdálkodási

beruházást, az elosztórendszer-üzemeltetők és az átvitelrendszer-üzemeltető energiatárolási kapacitásába történő beruházást, továbbá egy kémiai újrafeldolgozó üzem létrehozását célzó beruházást. Csökken a lakossági napelemek telepítését és a fűtés korszerűsítését támogató beruházások ambíciószintje. Az új terv csökkenti az elővárosi vasút fejlesztésére és a vasúti központi forgalomirányítási rendszerre irányuló beruházások célszintjét. Más területeken azonban fokozódik az ambíciók szintje. A módosított terv új beruházást vezet be a budapesti fenntartható mobilitás támogatására, amely 51 új villamos beszerzését, valamint a villamos- és trolibusz-infrastruktúra fejlesztését tartalmazza. A terv új az intelligens hulladékgyűjtők vásárlására vonatkozóan is tartalmaz egy új beruházást, amely az újrafeldolgozható települési hulladék elkülönített gyűjtését segíti majd elő. A terv kibővíti a villamosenergia-hálózatba történő beruházást annak érdekében, hogy több energiát lehessen integrálni a megújuló energiaforrásokból. A terv emellett fokozza a piaci szereplők számára hálózati energiatárolók telepítését támogató beruházás ambíciószintjét, és új beruházást tartalmaz a középületek energiahatékonyságának támogatására. Módosul a hálózatba táplált villamos energia és a hálózathoz elfogyasztott villamos energia külön elszámolásának bevezetésével kapcsolatos reform hatóköre és ütemezése, de nem csökken a célkitűzés, mivel a reform biztosítani fogja, hogy valamennyi meglévő fogyasztó fokozatosan áttérjen a kívánt külön elszámolási rendszerre. A fenntartható közlekedés és energia területén az új vagy kibővített intézkedések ugyanolyan vagy magasabb ambíciót testesítenek meg, mint az ugyanezen a területen törölt vagy csökkentett intézkedések. Az új és kibővített intézkedések eredményeként a terv általános ambíciószintje változatlan maradt.

A Magyarország helyreállítási és rezilienciaépítési tervéhez javasolt módosítások jellege és mértéke nem gyakorol lényeges hatást a tervnek az országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívások összességének vagy jelentős részének, illetve a Bizottság által az európai szemeszter keretében hivatalosan elfogadott egyéb releváns dokumentumokban azonosított kihívások összességének vagy jelentős részének kezeléséhez való hozzájárulására, valamint a terv Magyarország gazdasági és társadalmi helyzetére adott válaszána megfelelőségére vonatkozó korábbi értékelésre (A minősítés).

3.3. Növekedési potenciál, munkahelyteremtés, gazdasági, intézményi és társadalmi reziliencia, a szociális jogok európai pillére, a válság hatásainak enyhítése, valamint a társadalmi területi kohézió és konvergencia

A REPowerEU-fejezetet magában foglaló módosított terv továbbra is támogatja Magyarország helyreállítását, és számos beruházás és reform révén javítja hosszú távú növekedési kilátásait. A terv fő célkitűzései változatlanok, és Magyarország növekedési potenciáljának, munkahelyteremtésének, valamint gazdasági, társadalmi és intézményi rezilienciájának javítására, és így végső soron az ország sokkhatásokkal szembeni sebezhetőségének csökkentésére irányulnak.

Az új REPowerEU-fejezet intézkedései várhatóan fokozzák az energiafüggetlenséget és -biztonságot, továbbá előmozdítják a dekarbonizációt a megújuló energiaforrásokra és a villamosításra, valamint az energiahatékonyság javítására és az alternatív mobilitás kiterjesztésére irányuló reformok és beruházások révén. A REPowerEU-fejezetben foglalt, a zöld átálláshoz

szükséges készségek fejlesztésére irányuló intézkedés biztosítani fogja, hogy a változó munkaerőpiac igényeinek megfelelő, képzett munkaerő álljon rendelkezésre. A lakossági energiahatékonysági programokhoz kapcsolódó pénzügyi eszköz keretében nyújtott támogatás egy részét az energiaszegény háztartások számára fogják elkülöníteni, és a háztartások más csoportjaira irányuló, vissza nem térítendő támogatást és hitelt kombinált formában nyújtó támogatás alapját is a jövedelmi szint fogja képezni. A hálózatfejlesztés révén történő villamosítás támogatását, valamint a megújuló energiaforrások, például a szél- vagy a napenergia-források szélesebb körű alkalmazását célzó reformok és beruházások hozzájárulnak majd Magyarország külső energiasokkokkal szembeni rezilienciájának megerősítéséhez.

A módosított terv részét képezi az új bölcsődei férőhelyek létrehozásához nyújtott megnövelt támogatás, amely tovább javítja majd a nők munkaerőpiacra való belépésének lehetőségeit, és hozzájárul a foglalkoztatási különbségek csökkentéséhez.

Ezek az intézkedések elősegítik a szociális jogok európai pillérére vonatkozó, 2021. május 7-i portói csúcstalálkozón elfogadott cselekvési terv végrehajtását, és várhatóan hozzájárulnak a szociális eredménytábla mutatóinak javításához.

A Magyarország helyreállítási és rezilienciaépítési tervéhez javasolt módosítások jellege és hatóköre nem befolyásolja lényegesen a terv hatására vonatkozó korábbi értékelést („A” minősítés) a következők tekintetében: a növekedési potenciál megerősítése, a munkahelyteremtés, valamint a tagállam gazdasági, társadalmi és intézményi rezilienciája, a szociális jogok európai pillérének végrehajtásához való hozzájárulás, többek között a gyermekekre és fiatalokra vonatkozó szakpolitikák előmozdítása révén, valamint a Covid19-válság gazdasági és társadalmi hatásának enyhítése, ezáltal fokozva az Unión belüli gazdasági, társadalmi és területi kohéziót és konvergenciát.

3.4. A jelentős károkozás elkerülését célzó elv

Magyarország benyújtott módosított terve egy kibővített beruházást tartalmaz, két alintézkedéshez pedig további kibővített elemek kapcsolódnak: a bölcsődei férőhelyekre vonatkozó – most kibővített – intézkedést (C1.I4.) az eredeti terv kapcsán már úgy értékelték, hogy megfelel a jelentős károkozás elkerülését célzó elvnek. A villamosenergia-hálózat fejlesztésére irányuló REPowerEU-beruházás (C10.I1.) egyes részei, nevezetesen a klasszikus hálózatfejlesztések és az okosmérők szintén kibővített intézkedést jelentenek; ezekkel összefüggésben már korábban megállapították a fenti elvnek való megfelelést.

Emellett Magyarország benyújtotta a REPowerEU-fejezetet, és további új intézkedéseket is belefoglalt a tervbe. Az új intézkedések közé tartozik az intelligens hulladékgyűjtési infrastruktúra kiépítése és a zéró kibocsátású gyűjtőjárművek (C7.I2.) biztosítása, valamint Budapest villamos- és trolibuszhálózatának fejlesztése (C5.I5.). Magyarország a jelentős

károkozás elkerülését célzó elvről szóló technikai iránymutatásnak³ megfelelően benyújtott a jelentős károkozás elkerülését célzó elv betartására vonatkozó önértékeléseket az (EU) 2020/852 rendelet 17. cikke szerinti környezetvédelmi célkitűzések⁴ tekintetében.

Azon intézkedések esetében, amelyekkel kapcsolatban ez jelentőséggel bír, a lehetséges káros környezeti és éghajlati hatásokat megfelelő biztosítékokkal kezelik az alkalmazandó kritériumok tiszteletben tartása érdekében. A következő feltételek bevezetése biztosítja a környezeti kockázatok előzetes csökkentését: az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer (ETS) keretében végzett tevékenységek esetében a vonatkozó referenciaértéknél alacsonyabb előrejelzett üvegházhatásúgáz-kibocsátást kell elérni, és amennyire lehetséges, a kibocsátásnak a vonatkozó referenciaértékeknél lényegesen alacsonyabbnak kell lennie. Ezenkívül valamennyi pénzügyi eszköz (C10.II2., C10.II3., C10.II4., C10.II5., C10.II6.) és a zöld gazdasági gyártókapacitásokba történő beruházás (C10.I3.) tekintetében bevezettek egy annak biztosítására irányuló listát, hogy a jelentős károkozás elkerülését célzó elvnek meg nem felelő tevékenységek és eszközök ne kaphassanak támogatást. Hasonlóképpen, az indokolt esetekben (C10.I2., C10.I3., C10.I4., C10.II2.) biztosítékokat vezettek be, hogy az átdolgozott megújulóenergia-irányelvvel (RED II) összhangban csak a fenntartható biometán és a megújuló hidrogén kaphasson támogatást, továbbá a tervet biztosítékokkal egészítették ki arra vonatkozóan, hogy a geotermikus fűrészi tevékenységek során visszafogják a metánkibocsátást, és a berendezéseket ne használják fosszilis tüzelőanyagok kitermelésére (C10.I2., C10.I4., C10.II1., C10.II2., C10.II6.). Emellett Magyarország jelezte, hogy a körforgásos gazdaságra vonatkozó célkitűzésnek való megfelelést a Szeged-Rendező–Röszke–országhatár közötti vasútvonal projekt (C10.I9.) esetében nem tudták előzetesen megállapítani. Így külön biztosíték szolgál arra, hogy a projekt befejezésekor értékeljék a fő rendelkezések betartását.

A magyar helyreállítási és rezilienciaépítési terv javasolt módosításainak jellege és hatóköre nem gyakorol lényeges hatást az arra vonatkozó korábbi értékelésre („A” minősítés), hogy a tervben foglalt reformok és beruházási projektek végrehajtására irányuló egyetlen intézkedés sem okoz jelentős kárt a környezeti célkitűzések tekintetében az (EU) 2020/852 rendelet 17. cikke értelmében (a jelentős károkozás elkerülését célzó elv).

Figyelembe véve a tervezett intézkedések értékelését, várhatóan a módosított magyar helyreállítási és rezilienciaépítési tervben foglalt reformok és beruházási projektek végrehajtására irányuló egyetlen intézkedés sem okoz jelentős kárt a környezeti célkitűzések tekintetében az (EU) 2020/852 rendelet 17. cikke értelmében (a jelentős károkozás elkerülését célzó elv). Mindez „A” minősítést indokol az RRF-rendelet V. mellékletének 2.4. pontjában foglalt értékelési kritérium tekintetében.

³COM (2021) C58/01, Technikai iránymutatás a jelentős károkozás elkerülését célzó elvnek a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközzel szemben történő alkalmazásáról.

⁴A hat környezetvédelmi célkitűzés a következőket foglalja magában: 1. az éghajlatváltozás mérséklése, 2. az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, 3. a vízi és tengeri erőforrások fenntartható használata és védelme, 4. a körforgásos gazdaság, 5. a szennyezés megelőzése és csökkentése, valamint 6. a biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása.

3.5. Zöld átállás

A módosított terv továbbra is megfelel az RRF-rendelet V. mellékletének 2.5. pontjában foglalt értékelési kritérium elemeinek. A módosított terv változatlanul tartalmaz olyan intézkedéseket, amelyek hatékonyan hozzájárulnak a zöld átálláshoz, különös tekintettel az éghajlat-politikai célkitűzésekre.

A REPowerEU-fejezetben foglalt intézkedések biztosítják, hogy a villamosenergia-hálózat alkalmas legyen a zöld átállás elősegítésére, és javítják a keresletoldali szabályozást, különösen digitális fejlesztések révén. Már az eredeti terv is tartalmazott egy sor olyan intézkedést, amelyek célja a villamosenergia-ágazat fejlesztése, többek között annak előmozdítása, hogy a megújuló energiaforrásokból előállított energiát biztonságosan és rugalmasan lehessen betáplálni a hálózatba. A REPowerEU-fejezet intézkedései megszüntetnek számos, még fennálló hiányosságot: a villamosenergia-hálózat – nagyobb hálózati rugalmasságot eredményező – további fejlesztésére van szükség (C10.I1.) annak biztosítása érdekében, hogy a villamosenergia-hálózat hozzájáruljon a klímasemleges gazdaság megvalósításához, amelyben biztosított a megújuló energiaforrások növekvő arányú felhasználása a villamosenergia-előállítás során. A rendszerüzemeltetők és a fogyasztók szintjén (okosmérők) egyaránt alkalmazott digitális megoldások támogatják a hálózati kiegyenlítést, a működési hatékonyságot (lásd még C10.I5. – Az energiavállalatok digitalizációja), valamint a villamos energia hatékony végfelhasználását. A pontosabb időjárás-előrejelzés segíthet a rendszer kalibrálásának javításában, és ezáltal előmozdíthatja a szél- és a napenergia-forrásokból származó energia hatékony felhasználását. Ezeket a beruházásokat támogatják egyrészt az eredeti tervben szereplő, a villamosenergia-hálózat javítását célzó reformok, valamint a következő új reformok is: a keresleti oldalon mindenekelőtt az aggregátorok szerepének erősítése (C10.R4.) és az okosmérők szabályozásának átalakítása (C10.R3.), a dinamikus árképzés szélesebb körű alkalmazásának lehetővé tétele (C10.R5.) mellett, az ellátás zöld átállási terveknek megfelelő optimalizálása érdekében pedig a szabályozásirtalékpiacon termékszerkezetének megújítása új típusú rugalmassági kapacitások piacra lépésének megkönnyítése érdekében (C10.R6.), jogi ösztönzők bevezetése az energiatárolás elterjedéséhez (C10.R8.), a hálózati csatlakozási folyamat átláthatóságának, kiszámíthatóságának és elérhetőségének javítása (C10.R1.), valamint a hálózati tarifák megállapítása (C10.R2.).

Az újonnan bevezetett intézkedések támogatják a kibocsátáscsökkentést és javítják a fenntarthatóságot a közlekedési ágazatban. A kibocsátásmentes járművek (C10.I6., C10.I10., C10.I15.), az elektromos töltőinfrastruktúra (C10.I14.) és a hidrogéntöltő infrastruktúra (C10.I6.) időben történő kiépítése, valamint a vasúti szakaszok villamosítása (C10.I9.) segíti Magyarországot abban, hogy lépéseket tegyen a – továbbra is növekvő kibocsátású – közlekedési ágazat dekarbonizációja felé. A tervek összhangban vannak a nemzeti és az uniós szintű stratégiákkal: például a transzeurópai közlekedési hálózat (TEN-T) folyosói mentén – amelyek közül három Magyarországon halad át – telepítendő két hidrogéntöltő állomás, valamint a megújuló hidrogén előállítására szolgáló elektrolizátorkapacitásba való beruházás (C10.I6.) képezi majd a megújuló hidrogéneen alapuló távolsági árufuvarozás megvalósításának alapját. A közlekedés dekarbonizációja ugyanakkor a biológiai sokféleség szempontjából is előnyös, mivel közvetett módon a káros légszennyező anyagok csökkentését eredményezi.

Az intézkedések hozzájárulnak a gazdaság eredményes dekarbonizációjához. Amint azt a 2023. évi európai szemeszter keretében készített országjelentés is megállapítja, Magyarország 2030-ra kitűzött céljainak eléréséhez és a gazdaság versenyképességének megőrzéséhez az építőiparra – többek között a lakóépületekre – összpontosító ambiciózus intézkedésekre lesz szükség az energiahatékonyság javítása érdekében. Az építőiparban (amelynek aránya a primerenergia-felhasználásban mintegy 40 %) rejlik a legnagyobb potenciál az energiafogyasztás csökkentésére. A köz-, magán- és lakossági szektorban végrehajtott közepes mélységű felújítások hozzájárulnak az épületállomány energiahatékonyságának fokozásához, valamint a levegő minőségének javításához a karbonsemleges és alacsony kibocsátású fűtési rendszerekre való átállás révén (C10.R12., C10.I8., C10.I12., C10.I13.). Emellett sor kerül az ipari folyamatok dekarbonizációjára és energiahatékonyságuk javítására (C10.I2., C10.I4., C10.I12.). Egyes intézkedések pedig a kapcsolódó átállás megkönnyítéséhez szükséges zöld készségek elsajátítását támogatják (C10.R13., C10.I7.). Erre azért van szükség, mert – ahogy az a 2023. évi európai szemeszter keretében készült országjelentésben is szerepel – a geotermikus energiához kapcsolódó potenciál kiaknázása, a nap- és szélenergia használatának elterjedése, a hőszivattyúk telepítése és az energiahatékonysági célú tevékenységek előmozdítása révén több zöld munkahely jön majd létre; ezek mind olyan tevékenységek, amelyek a RePowerEU-fejezet keretében támogatást kapnak, és amelyek esetében munkaerőhiány jellemző. Emellett támogatásban részesülhetnek a K+F+I tevékenységek, valamint a gazdaság dekarbonizációjához kapcsolódó termékek és szolgáltatások (C10.I3.).

Végezetül, a technológiák széles köréhez kapcsolódóan kerül sor olyan intézkedésekre, amelyek ösztönzik a megújulóenergia-termelés térnyerését. A 2023. évi európai szemeszter keretében készült országjelentés szerint Magyarország vonatkozásában a megújuló energia részaránya a bruttó végsőenergia-termelésben a 2016. évi 14,4 %-ról 2021-ben 14,1 %-ra csökkent, ami jelentősen elmarad az uniós átlagtól (2021-ben 21,8 %). A tervezett reformok és beruházások kulcsfontosságúak Magyarország felzárkózása szempontjából: támogatásban részesülnek a következő intézkedések: a geotermikus energia feltárása (C10.R11., C10.I2., C10.I11., C10.I12., C10.I16.), a megújuló hidrogén előállítása (C10.R9., C10.I4., C10.I6.), a fenntartható bioenergia-felhasználás (C10.R10., C10.I2., C10.I4., C10.I12.), a hálózaton kívüli („fogyasztásmérő mögötti”) megújulóenergia-termelés (C10.I2., C10.I4., C10.I6., C10.I8., C10.I12.) és a kapcsolódó energiatárolás (C10.R8., C10.I2., C10.I6.). Emellett támogatásban részesülhetnek a K+F+I tevékenységek, valamint a megújulóenergia-termelés elterjesztéséhez kapcsolódó termékek és szolgáltatások (C10.I3.).

A terv módosítása nyomán csökken a vízgazdálkodással és a körforgásos gazdasággal kapcsolatos ambíciószint, ugyanakkor a módosítás új intézkedéseket vezet be a zöld átállásra vonatkozó általános ambíciószint fenntartása érdekében. A 4. komponens (Vízgazdálkodás) alá tartozó 1. beruházás (Főművi vízpótlólérendszerek építési munkái, új hálózatok és rendszerek kialakítása) törlése a fenntartható vízgazdálkodással összefüggő ambíciószint csökkenésével jár. A kémiai újrafeldolgozó üzem építésére vonatkozó intézkedést felváltja a helyi szemléletformáló intézkedésekkel és a szelektív hulladékgyűjtési infrastruktúrával foglalkozó kommunikációs stratégia elfogadására irányuló intézkedés, ezek azonban jellegük miatt nem hasonlíthatók össze; az eredeti terv és a módosított terv egyaránt a körforgásos gazdaság javítását célozza. Noha a terv

már nem tartalmaz olyan intézkedéseket, amelyek javítják Magyarország nyersanyag-visszanyerési képességét, a terv kezeli a 2023. évi európai szemeszter keretében készült jelentésben azonosított egyik hiányosságot, amely a települési hulladék 50 %-os újrafeldolgozási arányának elérésével (2021-ben az újrafeldolgozási arány 34,9 % volt, ami messze elmarad a 49,6 %-os uniós átlagtól), és az illegális hulladéklerakás visszaszorításával függ össze. A REPowerEU-intézkedések összességében pozitív hatást gyakorolnak a biológiai sokféleségre, mindenekelőtt azért, hogy a dekarbonizáció és az energiamegtakarítás közvetetten hozzájárul a szennyezés megelőzéséhez.

A módosított terv az (EU) 2021/241 rendelet 17. cikkének megfelelően összhangban van a 2021–2030-ra vonatkozó nemzeti energia- és klímatervben (NEKT) foglalt információkkal. Magyarország 2020. évi klímatervénye azt a célt tűzi ki, hogy 2030-ig 40 %-kal csökkenjen a belföldi üvegházhatásúgáz-kibocsátás az 1990-es szinthez képest. A 2023. évi európai szemeszter keretében készült országjelentés azt állapította meg, hogy Magyarország nem ért el megfelelő eredményeket a nemzeti energia- és klímatervében bejelentett végsőenergia-fogyasztási célok elérése terén (beleértve a megújuló energiaforrásokból előállított energia 21 %-os részarányát kitűző célt). A REPowerEU-fejezetben foglalt, fent ismertetett számos intézkedés hozzájárulhat ahhoz, hogy gyorsabb legyen a haladás e cél megvalósítása terén. A nemzeti energia- és klímatervben a kiemelt területek közé tartozik a közintézmények, az ipar és a közlekedés energiafogyasztásának csökkentése; az elektromobilitás előmozdítását és az okosmérők használatának elterjesztését célzó konkrét intézkedések teljes mértékben összhangban vannak a módosított tervben foglalt intézkedésekkel.

A címkézés az RRF-rendelet VI. mellékletében meghatározott éghajlat-politikai nyomkövetési módszertan helyes alkalmazásán alapul oly módon, hogy meghatározza a beavatkozási területeket és az éghajlat-politikai célkitűzésekre szánt támogatás kiszámítására vonatkozó megfelelő együtthatókat. Magyarország módosított terve tartalmaz egy táblázatot, amely minden egyes intézkedés esetében feltünteti, hogy 0 %-ban, 40 %-ban vagy 100 %-ban járul-e hozzá az éghajlat-politikai vagy környezetvédelmi célkitűzésekhez. A terv megfelelően indokolja az éghajlatváltozási szempontokat szem előtt tartó beavatkozási területek kiválasztását. Az eredeti tervnek megfelelően az átfogó intézkedések esetében az éghajlat-politikai hozzájárulást az alintézkedések szintjén számítják ki a beavatkozási területek megfelelő kiválasztása érdekében, valamint elkerülendő az egyes intézkedések éghajlat-politikai célkitűzésekhez való általános hozzájárulásának túlbecslését. Amennyiben egy kiválasztott beavatkozási területre további egyedi feltételek alkalmazandók, azokat a vonatkozó intézkedés leírása megindokolja, és azokat a mérföldköveknél és a céloknál megadott egyedi rendelkezések is tükrözik annak érdekében, hogy az intézkedések jellemzői megfeleljenek a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközzel szóló rendelet VI. mellékletében meghatározott feltételeknek.

A valószerű és észszerű költségbecslések alapján megállapítható, hogy a REPowerEU-fejezetben foglalt és az éghajlat-politikai célkitűzésekhez hozzájáruló beruházásokhoz rendelt összegek a REPowerEU-fejezetben szereplő intézkedések becsült összköltségének 91,7 %-át teszik ki. A REPowerEU-fejezetben foglalt reformok nem járnak költségvonzattal, így nincsenek hatással az éghajlat-politikai célkitűzésekre. A REPowerEU-fejezetet magában foglaló

módosított terv éghajlat-politikai célkitűzésekhez való hozzájárulása a becsült összköltség 66,7 %-át teszi ki.

Az újonnan javasolt és módosított intézkedések olyan jogi és intézményi kereteket hoznak létre, amelyek hozzájárulnak a tartós strukturális változásokhoz. Az eredeti tervben foglalt reformokra épülő új reformok hozzájárulnak a zöld átállás felgyorsításához azáltal, hogy felszámolják a megújulóenergia-termelés és -felhasználás gyors elterjesztését akadályozó szűk keresztmetszeteket (például az energiaközösségekre, a hálózati csatlakozásra vonatkozó reformok révén), optimalizálják az egyre változékonyabb keresletnek kitett energiarendszert (például az energiatarolásra, az aggregátorokra, a hálózati díjakra, a dinamikus árképzésre és az okosmérőkre vonatkozó reformok révén), továbbá azáltal, hogy jogi keretbe foglalják a zöld átállás szempontjából kulcsfontosságú intézkedéseket (ennek része például a hálózathoz való hozzáférés és a hálózati kiegyenlítés, valamint a biogázra/biometánra és a megújuló hidrogénre vonatkozó stratégiák elemei). Strukturális javulást fognak biztosítani az energiához és a közlekedési infrastruktúrához kapcsolódó beruházások és reformok is, például az elektromos töltőállomások és hidrogéntöltő állomások telepítése, valamint a kiegyensúlyozott hálózat biztosítását célzó intézkedések. Végezetül az energiahatékonyságra, valamint az építőipar és az ipar dekarbonizációjára irányuló beruházások tartósan csökkentik a szén-dioxid-kibocsátást, és hozzájárulnak ahhoz, hogy a kereslet az alacsonyabb kibocsátású vagy karbonmentes alternatívák felé mozduljon el.

Figyelembe véve az összes előirányzott intézkedés értékelését, a helyreállítási és rezilienciaépítési terv várhatóan nagymértékben jelentős hozzájárulást nyújt a zöld átálláshoz vagy az abból eredő kihívások kezeléséhez, és biztosítja, hogy a terv teljes allokációjának legalább 37 %-a hozzájáruljon az éghajlat-politikai cél eléréséhez. Mindez „A” minősítést indokol az RRF-rendelet V. mellékletének 2.5. pontjában foglalt értékelési kritérium tekintetében.

3.6. Digitális átállás

Digitális célkitűzés

A módosított terv digitális célkitűzésekhez való hozzájárulása (a REPowerEU-fejezet figyelembevételével) a terv allokációjának 29,1 %-át teszi ki. Így a terv továbbra is megfelel a digitális célkitűzések vonatkozásában meghatározott 20 %-os követelménynek. Az eredeti tervhez javasolt módosítások, beleértve az olyan új intézkedéseket is, amelyek nem rendelkeznek digitális címkével, nem befolyásolják jelentősen a digitális átállással kapcsolatos ambíciószintet, ezért az értékelés változatlan marad. A módosított tervben szereplő reformok és beruházások széles skálája továbbra is hozzájárul a gazdaság és a társadalom digitális transzformációjához. E reformok és beruházások közé tartozik a digitális készségek fejlesztése, a közszolgáltatások digitalizálása, valamint a digitális technológiákon alapuló egységes országos tarifa-, menetjegy- és utastájékoztatási rendszer bevezetése.

A terv új RePowerEU-fejezete számos olyan beruházást és reformot tartalmaz, amelyek hozzájárulnak a digitális átálláshoz. Bár a REPowerEU-fejezetet az (EU) 2021/241 rendelet 21c. cikkének (5) bekezdésével összhangban nem veszik figyelembe a digitális célkitűzések szempontjából, a C10.II. beruházás (A villamosenergia-hálózat fejlesztése és digitalizációja)

részeként a rendszerüzemeltető szintjén megvalósuló digitális fejlesztések támogatásban részesülnek, és kiegészítő támogatást kap az okosmérők beszerzésével és telepítésével kapcsolatos intézkedés is. Az energiavállalatok digitalizációjába történő beruházás támogatni fogja az energiavállalatok által a villamosenergia-ellátás biztonságának és a villamosenergia-rendszer működési hatékonyságának javítása érdekében alkalmazott digitális megoldásokat. Emellett az új fejezet tovább javítja majd a digitális készségeket a C10.I7.: „A zöld gazdaság emberi erőforrásainak megerősítése” elnevezésű beruházás révén, amelynek célja a zöld készségek területéhez kapcsolódó digitális tananyagok fejlesztésének támogatása.

A Magyarország helyreállítási és rezilienciaépítési tervéhez javasolt módosítások jellege és hatóköre nem gyakorol lényeges hatást a terv digitális átálláshoz, valamint a digitális célkitűzések eléréséhez való hozzájárulásának korábbi értékelésére („A” minősítés).

3.7. A terv tartós hatása

A REPowerEU-fejezettel kiegészített módosított helyreállítási és rezilienciaépítési terv várhatóan tartós pozitív hatást gyakorol a magyar gazdaságra, növelve az eredeti terv energia- és éghajlat-politikai ambíciószintjét. A REPowerEU-fejezethez tartozó beruházások és reformok fokozzák az ország energiabiztonságát, és hozzájárulnak az orosz fosszilis tüzelőanyagok behozatalától való függőségének csökkentéséhez. A módosított terv a mobilitás és az ipari ágazatok villamosításának támogatásával, a köz- és lakóépületek energiahatékonyságának javítására irányuló beruházással, valamint az alternatív energiaforrások, például a geotermikus energia felhasználási lehetőségeinek további feltárásával várhatóan tartós pozitív hatást gyakorol a magyar gazdaságra, és előmozdítja annak zöld átállását.

Az intézkedések és beruházások révén Magyarország kezel számos, az európai szemeszter keretében azonosított rendszerszintű kihívást. A dinamikus árképzés villamosenergia-vásárlási megállapodásokban való szélesebb körű alkalmazásának megkönnyítésére irányuló reformok, valamint a lakóépületek energiahatékonyságának javítását célzó, az energiaszegénység kezelésére irányuló beruházások hozzájárulnak a korábban azonosított kihívások kezeléséhez és az energiaágazat hosszú távú fenntarthatóságához.

A Magyarország helyreállítási és rezilienciaépítési tervéhez javasolt módosítások jellege és hatóköre nem befolyásolja lényegesen a Magyarország által javasolt intézkedések tartós hatására vonatkozó korábbi értékelést („A” minősítés).

3.8. Mérföldkövek, célok, monitoring és végrehajtás

A terv végrehajtásával, az eredmények monitoringjával és a jelentéstétellel megbízott szervezeti rendszer megfelelősége

A magyar helyreállítási és rezilienciaépítési terv módosítása kiterjed a nyomonkövetési és végrehajtási keret aktualizálására, és célja, hogy tükrözze a nyomon követés és a végrehajtás struktúrájának további észszerűsítésére irányuló, folyamatban lévő munkát. A módosított terv megfelel a módosított 373/2022. kormányrendeletnek, amely meghatározza az új végrehajtó szerveket, és rendelkezik a – továbbra is a végrehajtás koordinálásával megbízott – nemzeti

hatóság, valamint a végrehajtó szervek közötti feladatelosztásról. A módosított terv magában foglalja a nyomkövetési keret kiterjesztését is, amelynek célja, hogy a keret összhangban álljon a pénzügyi eszközök létrehozására vonatkozó új intézkedések bevezetésével. A Bizottság megítélése szerint a pénzügyi eszközök kezelésével megbízott végrehajtó partner (a Magyar Fejlesztési Bank) rendelkezik a javasolt eszközök kezeléséhez szükséges pénzügyi és működési kapacitással.

Mérföldkövek és célok

A módosított magyar tervben foglalt mérföldkövek és célok lehetővé teszik a terv végrehajtásának megfelelő nyomon követését. Az új REPowerEU-fejezet keretében bevezetett új reformok és beruházások mindegyike tartalmaz legalább egy olyan célt és/vagy mérföldkövet, amely az intézkedés kulcsfontosságú elemeire vonatkozik, és lehetővé teszi a célkitűzések elérésének értékelését. A módosított terv 108 új mérföldkövet és célt tartalmaz (beleértve a REPowerEU-fejezetben foglalt 93 mérföldkövet és célt), 7 mérföldkövet és célt pedig töröltek az eredeti tervből. A reformokra vonatkozóan meghatározott mérföldkövek a végrehajtási folyamathoz kapcsolódó olyan meghatározó lépések megvalósításán alapulnak, mint például a jogi aktusok hatálybalépése, a jogszabályi keret módosítása és stratégia kidolgozása. Ezek a mérföldkövek egyértelműek és reálisak, mivel az egyes reformok teljes körű végrehajtása felé tett döntő lépéseket tükrözik.

Az új komponensekben és a REPowerEU-fejezetben levő beruházások teljesítményét több mérföldkö és cél elérése alapján fogják értékelni, amit az intézkedések végrehajtásáért és az egyes beruházások fő végrehajtási szakaszainak figyelemmel kíséréséért felelős egyes közigazgatási szervek követnek nyomon. A választott célok – amelyek közül néhány a kibővített intézkedésekre vonatkozó meglévő célokon alapul – megfelelnek az egyes intézkedések célkitűzéseinek, költségbecsléseinek és végrehajtási ütemtervének, és számszerűsítésük az elvégzett munka eredményét kifejező egyedi mutatókkal történik.

A terv eredeti mérföldköveinek és céljainak a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközzel szülő rendelet 21. cikke szerinti kiigazításai nem befolyásolják a terv általános ambíciószintjét, és várhatóan hozzájárulnak a terv időben történő megvalósításához a végrehajtással kapcsolatos jelenlegi kihívások kezelése révén. Egyes esetekben a módosítások szövegezési hibák javítására irányulnak, és arra szolgálnak, hogy a mérföldkövek és célok tartalma megfelelően az eredeti terv szándékának, valamint a beruházások és reformok leírásának, ami segíti az intézkedések megvalósításának jobb értékelését.

Általános szervezeti intézkedések

A módosított terv bemutatja az abban foglalt intézkedések végrehajtásának módosított szervezeti struktúráját. A nemzeti hatóság a végrehajtási feladatokat a végrehajtó szervekre, (a C komponens alá tartozó egyes intézkedések vonatkozásában) egy továbbadott támogatást kihelyező szervre és – a pénzügyi eszközök esetében – a Magyar Fejlesztési Bankra ruházza át. A nemzeti hatóság és a végrehajtásba bevont különböző szervek közötti részletes feladatelosztást a hatáskör-átruházási megállapodás, a Magyar Fejlesztési Bank esetében pedig a végrehajtási megállapodás határozza meg. A terv koordinálásában, végrehajtásában, nyomon követésében, kontrolljában és

ellenőrzésében részt vevő különböző szervek felelősségi körét a 373/2022. kormányrendelet határozza meg, amely kiterjed a pénzügyi eszközök végrehajtására is. A további végrehajtó szervek igazgatási kapacitása hozzájárul a beérkező kiegészítő források hatékony felhasználásának biztosításához.

Emellett, amint azt az alábbiakban részletesebben kifejtjük (lásd a „Kontrollok és ellenőrzés” című 3.10. szakaszt), Magyarország megfelelően ismertette a vonatkozó ellenőrzési mechanizmusokat, adatgyűjtési rendszereket és felelősségi köröket, amelyek a mérőföldkövek és célok eredményes teljesítésének biztosításával összefüggésben is egyértelműnek, megbízhatónak és hatékonyak tekinthetők.

Ezen indokokat figyelembe véve a Magyarország által a módosított helyreállítási és rezilienciaépítési tervben javasolt intézkedések a tervezett ütemtervre, mérőföldkövekre és célokra, valamint a kapcsolódó mutatókra is kiterjedően várhatóan megfelelő módon biztosítják a terv eredményes nyomon követését és végrehajtását. Mindez „A” minősítést indokol az RRF-rendelet V. mellékletének 2.8. pontjában foglalt értékelési kritérium tekintetében.

3.9. Költségszámítás

Magyarország a módosított helyreállítási és rezilienciaépítési terv valamennyi módosított vagy új beruházására vonatkozóan egyedi költségbecslést nyújtott be. Elegendő információt és bizonyítékot szolgáltatott annak megállapításához, hogy a költségek összességében észszerűek és valószerűek. Az intézkedések többségével kapcsolatban a becslések alulról építkező megközelítést követnek: a hatóságok ismertették a beruházást alkotó egységeket és azok egységköltségeit, amelyek becslései piaci árakon vagy korábbi beruházások hasonló egységköltségein, illetve indikatív ajánlatokon alapulnak. Más intézkedések esetében felülről építkező megközelítés érvényesül: a projekt összköltségét múltbeli hasonló projektek alapján becsülték meg. Emellett a költségek többségét megfelelő indoklással támasztották alá, és magyarázattal látták el, mely szerint az összegek nem tartalmaznak meglévő vagy tervezett uniós finanszírozás által fedezett költségeket. A költségek arányban állnak a tervezett intézkedések által a gazdaságra és a társadalomra gyakorolt várható hatással is.

Észszerű költségek

Az egyedi költségbecslések, valamint a csatolt mellékletek és dokumentumok értékelése alapján a költségbecslések a tervben foglalt intézkedések többsége esetében észszerűnek tekinthetők.

A tervben foglalt reformok és beruházások megfelelnek a rendeletben meghatározott támogathatósági kritériumoknak. A hatóságok által szolgáltatott információk alapján a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében támogatandó költségek csak a 2020. február 1. vagy (a REPowerEU-fejezet intézkedéseivel összefüggésben) 2022. február 1. után végrehajtott reformokhoz és beruházásokhoz kapcsolódnak, nem foglalják magukban az áfát, és nem váltanak ki ismétlődő nemzeti költségvetési kiadásokat. A módosított terv egyes esetekben ismétlődő költségeket is tartalmaz, például személyzeti költségeket, amelyek kellően indokoltnak és elfogadhatónak tekinthetők. A terv tartalmaz arra vonatkozó indokolást, hogy ezek a költségek elengedhetetlenek a hozzájuk kapcsolódó reformok és beruházások sikeréhez, és nem jelentenek

jelentős terhet a nemzeti költségvetés számára. Magyarország nem nyújtotta be a költségbecslések független validálását.

Valószerű költségek

Az egyedi költségbecslések, valamint a csatolt mellékletek és dokumentumok értékelése alapján a magyar terv intézkedéseinek többsége valószínűnek tekinthető. A tervmódosítás becsült teljes összköltsége összhangban van a tervezett reformok és beruházások jellegével és típusával. Magyarország részletes kiegészítő költségszámítási bizonyítékokat nyújtott be a tervben bemutatott állítások igazolására. Ezek a dokumentumok nagy vonalakban alátámasztják a költségbecsléseket. Az új és a kibővített beruházások – beleértve a REPowerEU-fejezetben foglaltakat is – esetében a költségbecslések mérsékeltlen tekinthetők valószínűnek.

A kettős finanszírozás tilalma

Magyarország jelezte, hogy a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében finanszírozott új és módosított intézkedések – többek között a REPowerEU-fejezetben levők – költségeinek fedezésére nem fog más uniós forrásokat igénybe venni.

A költségek arányossága és költséghatékonyság

A módosított terv összköltsége arányban áll a tervezett intézkedések által a társadalomra és a gazdaságra gyakorolt várható hatással. A REPowerEU-fejezetben foglalt új intézkedések várhatóan kezelni fogják az éghajlat- és energiapolitikai vonatkozású országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívásokat. Következésképpen az értékelés szerint a módosított terv megfelel a költséghatékonyság elvének, és arányos a gazdaságra és a társadalomra gyakorolt várható hatással.

A módosított helyreállítási és rezilienciaépítési terv becsült összköltségére vonatkozóan Magyarország által közölt indokolás mérsékeltlen felel meg az észszerűsége és a valószínűsége, a költséghatékonyság elvével való összhangra és a várható gazdasági és társadalmi hatással való arányosságra vonatkozó kritériumnak. Magyarország elegendő információt és bizonyítékot szolgáltatott arra vonatkozóan, hogy a módosított helyreállítási és rezilienciaépítési tervben foglalt reformoknak és beruházásoknak az eszközből finanszírozandó becsült összköltségére nem nyújt fedezetet meglévő vagy tervezett uniós finanszírozás. Mindez „B” minősítést indokol az RRF-rendelet V. mellékletének 2.9. pontjában foglalt értékelési kritérium tekintetében.

3.10. Kontrollok és ellenőrzés

A magyar tervben javasolt kontrollrendszer és egyéb intézkedések megalapozottságára és megfelelőségére vonatkozó eredeti értékelés megállapítása szerint az intézkedések megfelelőek a korrupció, a csalás, az összeférhetetlenség és a kettős finanszírozás megelőzése, feltárása és korrekciója szempontjából, figyelembe véve az ellenőrzéssel és a kontrollokkal összefüggésben meghatározott, az első kifizetési kérelem benyújtása előtt végrehajtandó 27 mérföldkövet is. Mindez „A” minősítést indokolt az RRF-rendelet V. mellékletének 2.10. pontjában foglalt értékelési kritérium tekintetében.

A terv javasolt módosításainak jellege és hatóköre, valamint a tervnek a REPowerEU-fejezettel történő kiegészítése önmagában nincs kihatással az eredeti értékelésre. Az RRF-rendelet V. mellékletének 2.10. kritériuma alapján azonban a terv módosításával összefüggésben újra kell értékelni az ellenőrzési és kontrollrendszert. Az eredeti értékelés óta a Bizottság információkat szerzett a jogi rendelkezések tényleges gyakorlati végrehajtásáról. Ez magában foglalja az Unió pénzügyi érdekeinek védelmére vonatkozó, a Bizottság által 2023 márciusában Magyarországon végzett ellenőrzés megállapításait is.

Ezen információk alapján a Bizottság úgy véli, hogy a magyar terv belső kontrollrendszere összességében megfelelő annak ellenére, hogy a Bizottság szolgálatai ellenőrzési munkájuk keretében hiányosságokat tártak fel, amelyeket Magyarországnak az Unió pénzügyi érdekeinek védelmével összefüggésben a 2022. december 15-i tanácsi végrehajtási határozatban az ellenőrzéssel és a kontrollokkal kapcsolatban meghatározott mérföldkövek végrehajtása révén orvosolnia kell. Ezek a mérföldkövek kiterjednek az újonnan bevont szervekre, például végrehajtó szervekre és a pénzügyi eszközök végrehajtásában részt vevő szervekre vonatkozó szükséges intézkedésekre is. Magyarország javasolta, hogy a REPowerEU-intézkedések vonatkozásában ugyanazt a kontrollrendszert alkalmazzák, mint az eredeti tervben foglalt intézkedések esetében. Ezen túlmenően a pénzügyi eszközökre is alkalmazandó általános rendelkezések mellett Magyarország egyedi kontrollintézkedéseket határozott meg a pénzügyi eszközökre vonatkozóan, és megállapodás született arról, hogy ezeket beépíti az érintett intézkedésekbe.

A belső kontrollrendszer megbízhatósága, valamint a szerepek és felelősségi körök elosztása

A magyar terv módosítása az ellenőrzési és kontrollkeret néhány módosítására is kiterjed. Míg a nemzeti hatóság (az uniós támogatások végrehajtásáért felelős minisztérium helyettes államtitkársága) maradt a központi koordináló szerv, az új struktúra a végrehajtási feladatokat végrehajtó szervekre, egy továbbadott támogatást kihelyező szerve és – a pénzügyi eszközök esetében – a Magyar Fejlesztési Bankra ruhazza. A nemzeti hatóság felügyeli a végrehajtó szervezetet, a Magyar Fejlesztési Bankot és a továbbadott támogatást kihelyező szervezetet, és rendszeresen ellenőrzi azokat. A végső kedvezményezettek ellenőrzésével kapcsolatos felelősséget a végrehajtó szervekhez és a továbbadott támogatást kihelyező szervekhez tették át, míg továbbra is az EUTAF (Európai Támogatásokat Auditáló Főigazgatóság) felelős a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközzel kapcsolatos nemzeti auditok elvégzéséért. Az EUTAF felelőssége kiterjed a pénzügyi eszközöket végrehajtó szerv (a Magyar Fejlesztési Bank) munkájának ellenőrzésére is, amely során hasonló megközelítést követ, mint a végrehajtó szervek esetében.

A kontrollrendszerek és más releváns intézkedések megfelelősége

A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz által biztosított források felhasználása során a csalás, a korrupció és az összeférhetetlenség megelőzésére, feltárására és korrekciójára szolgáló kontrollrendszer és egyéb intézkedések összességében továbbra is megfelelőnek tűnnek. A végső kedvezményezettek vonatkozó adatok gyűjtésére, tárolására és rendelkezésre bocsátására vonatkozó intézkedéseket és mechanizmusokat a FAIR-EUPR monitoring informatikai rendszeren

keresztül biztosítják, azonban a végrehajtó szervek feladata lesz az adatok megfelelőségének dokumentumok és helyszíni ellenőrzések alapján történő ellenőrzése.

A pénzügyi eszközök esetében a nemzeti hatóság a terv szerinti pénzügyi eszközökkel kapcsolatos végrehajtási feladatokat a szükséges jogszabályi felhatalmazásnak megfelelően a Magyar Fejlesztési Bankra ruházza át. A feladatok elosztásának, a felelősségi köröknek és a nemzeti hatóság által végzett ellenőrzéseknek a részletei később kerülnek meghatározásra a végrehajtási megállapodásban. A 373/2022. (IX. 30.) kormányrendelet további módosítása szükséges ahhoz, hogy a pénzügyi eszközök végrehajtása során a csalás, a korrupció, az összeférhetetlenség, a kettős finanszírozás és egyéb szabálytalanságok megelőzése, feltárása és megszüntetése tekintetében a szükséges jogi kötelezettségek érvényesüljenek. Jogi eszközökkel biztosítani kell továbbá, hogy valamennyi érintett hatóság, köztük a Magyar Fejlesztési Bank is szisztematikusan és hatékonyan használja a Bizottság Arachne kockázatértékelési eszközét, hogy ezzel is hozzájáruljon a csalás, a korrupció, az összeférhetetlenség és a kettős finanszírozás kockázatának azonosításához. Ezeket a jogi eszközöket a tervhez kapcsolódó első kifizetési kérelem benyújtása előtt be kell vezetni, összhangban az ellenőrzésre és a kontrollokra vonatkozóan már megvalósított mérföldkövekkel. Ezen túlmenően a pénzügyi eszközökre is alkalmazandó általános rendelkezések mellett Magyarország egyedi kontrollintézkedéseket határozott meg a pénzügyi eszközökre vonatkozóan, és megállapodás született arról, hogy ezeket beépíti az érintett intézkedésekbe.

A kettős uniós finanszírozás elkerülését célzó intézkedések megfelelősége

Az eredeti tervben leírt, a kettős finanszírozás megelőzésére, feltárására és korrekciójára irányuló, a Bizottság által pozitívan értékelt intézkedések változatlanok.

A kontrollfunkcióval kapcsolatos jogi felhatalmazás és igazgatási kapacitás

A 373/2022. (IX. 30.) kormányrendelet november 5-én hatályba lépett módosításával a végrehajtás, a kontrollok és az ellenőrzés kapcsán érintett valamennyi intézmény jogi megbízatása módosult. A kormányrendelet értelmében a nemzeti hatóság koordináló szervként látja el a terv átfogó koordinációjával, a mérföldkövek és célok teljesítése felé tett előrehaladás nyomon követésével, a kifizetési kérelmek és a vezetői nyilatkozatok elkészítésével és aláírásával kapcsolatos valamennyi feladatot. A terv végrehajtását a végrehajtó szervek, a továbbadott támogatást kihelyező szerv, valamint a pénzügyi eszközök esetében a Magyar Fejlesztési Bank biztosítja a fent említett módosítással összhangban. Az ellenőrzésre és a kontrollokra vonatkozó mérföldköveket az első kifizetési kérelem benyújtása előtt kell teljesíteni, különösen annak érdekében, hogy meghatározzák a terv szerinti pénzügyi eszközök végrehajtásában részt vevő szervek pontos szerepét és felelősségi körét, a végrehajtás kontrolljának módját, valamint a csalás, a korrupció, az összeférhetetlenség, a kettős finanszírozás és egyéb szabálytalanságok megelőzésére, feltárására és korrekciójára vonatkozó szabályok ezen eszközökre történő alkalmazásának módját. A Belső Ellenőrzési és Integritási Igazgatóság (a továbbiakban: BEII) feladatai között is szerepelni fog a pénzügyi eszközök végrehajtásával kapcsolatos összeférhetetlenségek ellenőrzése. Az audit az EUTAF feladata. Az EUTAF-nak a koordináló szervtől, illetve a reformok és beruházások végrehajtásáért felelős intézményektől való függetlenségét a 225. mérföldkö teljesítésével kell megerősíteni. Az EUTAF auditstratégiáját

aktualizálni kell annak érdekében, hogy megfelelően illeszkedjen a megváltozott végrehajtási és kontrollstruktúrához, valamint a REPowerEU-fejezetet is tartalmazó módosított tervben szereplő intézkedések végrehajtásába bevont valamennyi új szervhez.

Megerősítést nyert, hogy a megbízott végrehajtó szervezetek rendelkeznek a feladataik ellátásához szükséges igazgatási kapacitással és szakmai tapasztalattal, és ezt a nemzeti hatóság folyamatosan ellenőrizni fogja. A terv végrehajtásával, nyomon követésével és a tervre vonatkozó jelentéstétellel megbízott struktúra megerősítésre került, és a Magyarország által a reformok és beruházások végrehajtásának megszervezése tekintetében javasolt átfogó intézkedések továbbra is hitelesek.

A Magyarország által a módosított helyreállítási és rezilienciaépítési tervben javasolt, az Eszközből származó források felhasználásával összefüggésben a korrupció, a csalás és az összeférhetetlenség megelőzését, feltárását és korrekcióját célzó intézkedések megfelelőnek tekinthetők, beleértve az Eszközből és a más uniós programokból származó források esetében a kettős finanszírozás elkerülésére irányuló intézkedéseket is. Mindez „A” minősítést indokol az RRF-rendelet V. mellékletének 2.10. pontjában foglalt értékelési kritérium tekintetében.

3.11. Koherencia

Magyarország terve az új REPowerEU-fejezet beillesztésével összesen tíz, egymással koherens komponenset tartalmaz. Az új terv módosított komponensei a COM(2022) 686 számú bizottsági szolgálati munkadokumentumban meghatározottakkal azonos célkitűzéseket támogatnak, és a tiszta energiára való átállás felgyorsítása, az energiaforrások diverzifikálása és az energiahatékonysággal kapcsolatos beruházások fokozása révén nagyobb mértékben járulnak hozzá a zöld átálláshoz. A terv módosításai nem befolyásolják hátrányosan a komponensek közötti koherenciát, és nem változtatják meg a terv egészének koherenciáját sem.

Egymást erősítő intézkedések

A tervnek a REPowerEU-fejezettel való kiegészítése összhangban van az eredeti tervnek a zöld átállást támogató intézkedéseivel. Az új REPowerEU-fejezet szerinti intézkedések tovább növelik az energiával foglalkozó komponens energiahatékonysággal kapcsolatos beruházásainak ambíciószintjét. Az új REPowerEU-fejezet a vállalkozások, a köz- és a lakóépületek energiahatékonyságát javító, a közlekedés villamosításához hozzájáruló és az alternatív energiaforrások – például a hidrogén vagy a geotermikus energia – fejlesztését célzó reformok és beruházások következetes csomagjára épül. A hálózatfejlesztésbe történő beruházást például a hálózati csatlakozási eljárás harmonizálására és a megújuló energiát termelő erőművek hálózati csatlakozásának engedélyezésére irányuló reformok támogatják az új REPowerEU-fejezetben.

Az intézkedések komplementaritása

A terv korábbi komponenseinek módosításai nincsenek kedvezőtlen hatással a komponensek közötti és azokon belüli kiegészítő jellegre. A REPowerEU-fejezetben foglalt – például a lakóépületek energiahatékonyságának javítására vagy a geotermikus energia használatára irányuló – beruházásokat az ezekre vonatkozó szabályozási keretek kidolgozására irányuló kiegészítő reformok támogatják. A módosított terv egészét nézve az összes komponens egymást kiegészítő célokat szolgál, és a terv nem tartalmaz egymásnak ellentmondó célokat.

Figyelembe véve a Magyarország módosított helyreállítási és rezilienciaépítési tervében foglalt összes komponens minőségi értékelését, egyéni súlyát (fontosság, relevancia, pénzügyi allokáció) és kölcsönhatásait, megállapítható, hogy a reformok és közberuházások végrehajtására vonatkozóan a tervben meghatározott intézkedések nagymértékben/mérsékeltlen koherensek. Mindez „A” minősítést indokol az RRF-rendelet V. mellékletének 2.11. pontjában foglalt értékelési kritérium tekintetében.

3.12. REPowerEU

A REPowerEU-fejezetben foglalt intézkedések hozzá fognak járulni az energiabiztonság növeléséhez, a megújuló energiaforrások elterjedésének fokozásához és az energiahatékonyság javításához. Ez elősegíti az általános energiaigény csökkenését és a fosszilis tüzelőanyagok megújuló energiaforrásokkal való kiváltását.

Magyarország REPowerEU-fejezete az (EU) 2021/241 rendelet 21c. cikke (3) bekezdésének b) pontja szerinti célkitűzéshez olyan reformok és beruházások révén járul hozzá, amelyek célja Magyarország megújulóenergia-potenciáljának növelése, az épületek energiahatékonyságának javítása és az ipar dekarbonizációja.

A megújuló energiaforrások térnyerésének ösztönzése a REPowerEU-fejezet számos intézkedésének fontos célkitűzése. Ide tartoznak a megújuló energiaforrások ipari parkokban való alkalmazását támogató beruházások is. Újabb fejlesztéseket terveznek annak biztosítása érdekében, hogy a megújuló energiaforrásokból származó további kapacitásokat integrálni lehessen a villamosenergia-hálózatba. A fejezet egy megnövelt kötelezettségvállalást tartalmaz arra vonatkozóan, hogy 2026-ig 12 GW kapacitásra vonatkozó csatlakozási engedélyt adnak ki, míg az eredeti tervben az erre vonatkozó célt 10 GW-ban határozták meg. A jogszabályi környezetnek a hidrogéntermelés és -felhasználás ösztönzését célzó átalakítására irányuló reformot a megújuló hidrogén előállítását támogató beruházások kísérik. A geotermikus energiára vonatkozó szabályozási keretet javító reform a geotermikus energia feltárására irányuló tevékenységeket támogató beruházással és a geotermikus energia hasznosítását támogató pénzügyi eszközzel párosul. A fejezet a biogázra és a biometánra vonatkozó stratégia, valamint a biometánra vonatkozó cselekvési terv kidolgozását is előirányozza.

Számos beruházás és egy reform járul hozzá az energiahatékonyság javításához. Egy pénzügyi eszközt hoznak létre annak érdekében, hogy könnyebbé tegyék a vállalkozások és a háztartások számára az energiahatékonysági beruházások finanszírozásához szükséges források előteremtését. Egy másik beruházás a középületek energiahatékonyságának javítására irányul.

Az ipari parkokra vonatkozó intézkedés célja, hogy a megújuló energiaforrások elterjedésének, az energiatárolók kiépítésének, a maradékhő felhasználásának és az energiahatékonyság javításának támogatása révén dekarbonizálják az ipari parkokat. A klímasemleges gazdaságra való átálláshoz hozzájáruló termékek gyártására és szolgáltatások nyújtására irányuló beruházások, valamint a zöld technológiákba történő beruházások elősegítik az ipar dekarbonizációját.

Az RRF-rendelet 21c. cikke (3) bekezdésének c) pontjában említett energiaszegénység kezelése a lakóépületek energiahatékonyságát támogató reform és beruházás révén valósul

meg. E reform célja annak biztosítása, hogy az uniós alapokból finanszírozott lakossági energiahatékonysági támogatási programok potenciális kedvezményezettjei, különösen a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartások és az energiaszegénységben élő háztartások technikai segítséget kapjanak pályázataik kidolgozásához. A lakossági energiahatékonysági programokhoz kapcsolódó pénzügyi eszköz keretében nyújtott pénzügyi támogatás egy részét az energiaszegény háztartások számára fogják elkülöníteni.

Számos beruházás fog hozzájárulni az RRF-rendelet 21c. cikke (3) bekezdésének d) pontja szerinti célkitűzéshez, azaz Magyarország energiakeresletének csökkentéséhez. Az energiahatékonysági fejlesztések, az ipar dekarbonizációjára irányuló intézkedések, a zöld technológiához és a klímasemleges gazdaságra való átálláshoz hozzájáruló gyártási kapacitásokhoz kapcsolódó beruházások a leírtak szerint szolgálják ezt a célkitűzést.

Jelentős intézkedéseket terveznek a megújuló energiaforrások integrálásának és az energiatárolás elterjedésének felgyorsítására, valamint a kibocsátásmentes közlekedés és az ahhoz kapcsolódó infrastruktúra támogatására, ezáltal hozzájárulva az RRF-rendelet 21c. cikke (3) bekezdésének e) pontja szerinti célkitűzés megvalósításához.

Számos reform célja a villamosenergia-ágazat megerősítése az egyre decentralizáltabb rendszerben. Egyes reformok célja a megújuló energiaforrások használatának ösztönzése és optimalizálása. Ezek várhatóan hozzájárulnak az energiahálózat optimális kihasználtságához is. E reformok közé tartozik az energiaközösségek és az aggregátorok szerepének megerősítése, a szabályozástartalék-piacok javítása, a villamosenergia-tárolás elterjedésének ösztönzése, az okosmérőket használó fogyasztók körének bővítése, valamint a csatlakozási kérelmekre vonatkozó szabályok elosztórendszer-üzemeltetők általi alkalmazásának harmonizálása. Az önkéntesen választható dinamikus árképzés bevezetése a lakossági szektorban megnyitja az utat a keresletoldali válasz előtt, amelynek keretében az energiaszolgáltatók árjelzéseket küldenek a fogyasztóknak, hogy ösztönözzék őket arra, hogy inkább a rendszer csúcsidején kívüli időszakokban használjanak több energiát.

Az energiakomponensben és a REPowerEU-fejezetben egyaránt szerepel az okosmérők elterjesztésére irányuló beruházás, amely biztosítja a szükséges műszaki háttérrel ahhoz, hogy a dinamikus árképzést be lehessen vezetni a lakossági ágazatban. A REPowerEU-fejezet kibővíti a hálózatfejlesztésbe történő beruházást is annak érdekében, hogy lehetővé váljon a megújuló energiaforrások villamosenergia-hálózatba való biztonságos és rugalmas integrálása. Az időjárás-előrejelzési rendszer fejlesztésébe való beruházás révén pontosabb becslést lehet majd adni az időjárásfüggő megújulóenergia-erőművek energiatermelésére vonatkozóan. Az energiaágazat digitális fejlesztései várhatóan fokozzák a biztonságot, a rugalmasságot és a működés hatékonyságát.

A vasút villamosítására, az elektromos járművek és az elektromos töltőállomások, továbbá a hidrogén-üzemanyagcellás járművek és töltőállomások elterjedésének támogatására irányuló beruházások, a hidrogénalapú mobilitásra vonatkozó reformmal együtt hozzá fognak járulni a kibocsátásmentes közlekedés és infrastruktúrájának támogatására irányuló REPowerEU-célkitűzésekhez.

Az RRF-rendelet 21. cikke (3) bekezdésének f) pontja szerinti célkitűzést, azaz a munkaerőnek a zöld készségek elsajátítására irányuló átképzését a zöld készségekre vonatkozó stratégia és cselekvési terv kidolgozására irányuló reform, valamint egy olyan beruházás révén kezelik, amely a zöld készségek elsajátítását szolgáló oktatási tartalmak kidolgozását és képzési intézkedéseket tartalmaz.

A REPowerEU-fejezetben foglalt összes intézkedés értékelését figyelembe véve, a REPowerEU-fejezet várhatóan nagymértékben ténylegesen hozzájárul az energiabiztonsághoz, az uniós energiaellátás diverzifikálásához, a megújuló energia elterjedésének és az energiahatékonyságnak a fokozásához, az energiatárolási kapacitások növeléséhez és a fosszilis tüzelőanyagoktól való függőség 2030 előtti, szükséges csökkentéséhez. Mindez „A” minősítést indokol az RRF-rendelet V. mellékletének 2.12. pontjában foglalt értékelési kritérium tekintetében.

3.13. Határokon átnyúló vagy több országra kiterjedő dimenzió és hatás

A magyar terv REPowerEU-fejezete számos olyan beruházást tartalmaz, amelyek révén csökken a fosszilis tüzelőanyagoktól való függőség és az energiakereslet.

A villamosenergia-hálózat fejlesztésére és digitalizációjára irányuló beruházások célja a megújuló energia térnyerésének támogatása, a fogyasztók és a termelők villamosenergia-hálózati összeköttetései javítása, valamint a rendszerüzemeltetők által kínált szolgáltatás minőségének javítása.

Az ipari parkok energetikai célú zöldítése keretében az ipari parkokban, az energiaigényes vállalatoknál és a logisztikai parkokban a dekarbonizációra és a fenntartható energiafelhasználásra irányuló tevékenységekhez nyújtanak támogatást.

Pénzügyi eszközt hoznak létre a vállalkozások energiahatékonyságának javítása érdekében. A cél az, hogy a beruházások nyomán az energiaszükséglet legalább 30 %-kal csökkenjen az alapforgatókönyvhöz képest. Egy másik pénzügyi eszközt is létrehoznak a lakóépületek energiahatékonyságának javítására.

A vasút villamosításába való beruházás hozzájárul a villamosított teher- és személyszállítási hálózat fejlesztéséhez az EU-ban.

Ezen intézkedések teljes becsült költsége összesen 3 822 millió EUR-t tesz ki, ami a REPowerEU-fejezet becsült költségeinek 82,8 %-át teszi ki, meghaladva ezzel a 30 %-os indikatív célt.

A REPowerEU-fejezetben foglalt összes intézkedés értékelését figyelembe véve, a fejezetben szereplő intézkedések várhatóan nagymértékben rendelkeznek majd határokon átnyúló vagy több országra kiterjedő dimenzióval vagy hatással. Mindez „A” minősítést indokol az RRF-rendelet V. mellékletének 2.13. pontjában foglalt értékelési kritérium tekintetében.

REPowerEU-intézkedés	Költség (millió EUR)	A célhoz való hozzájárulás %-ban
C10.I1.: A villamosenergia-hálózat fejlesztése és digitalizációja	689 ⁵	15 %
C10.I2.: Az ipari, tudományos, technológiai és logisztikai parkok energetikai célú zöldítése	529	11,5 %
C10.I3.: Zöld gazdasági gyártókapacitások kiépítése	526	11,4 %
C10.I4.: Zöld technológiák alkalmazása az ipar dekarbonizációjára	111	2,4 %
C10.I6.: Hidrogénberuházások	185	4 %
C10.I11.: A geotermikus energia feltárásának és hasznosításának támogatása	68	1,4 %
C10.I16.: A geotermikus energia feltárásának és hasznosításának támogatására szolgáló pénzügyi eszköz létrehozása	351	7,6 %
C10.I12.: A vállalkozások energiahatékonyságának javítására szolgáló pénzügyi eszköz létrehozása	461	10 %
C10.I8.: Középületek energiahatékonysági beruházásai	214	4,6 %
C10.I13.: A lakóépületek energiahatékonyságának javítására és az energiaszegénység kezelésére szolgáló pénzügyi eszköz létrehozása	589	12,8 %
C10.I9.: Vasúti szakaszok villamosítása	99	2,1 %
ÖSSZESEN	3822	82,8 %

⁵E beruházás digitális elemeinek kivételével.

I. MELLÉKLET: Éghajlati kiadáskövetés és digitális címkézés

Megjegyzés: bár Magyarország helyreállítási és rezilienciaépítési tervének összköltsége meghaladja a Magyarországnak nyújtandó vissza nem térítendő pénzügyi támogatás teljes összegét, Magyarország biztosítani fogja, hogy az alábbi táblázatban említett intézkedésekkel kapcsolatos valamennyi kiadást – mint az éghajlat-politikai és digitális célkitűzésekhez hozzájárulókat – teljes mértékben a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből finanszírozzák.

Terület = beavatkozási terület

Együttható = Az éghajlatvédelmi célkitűzésekhez és a digitális átálláshoz nyújtott támogatás kiszámításának együtthatója az RRF-rendelet VI. és VII. melléklete alapján

Azonosító	Intézkedés vagy alintézkedés elnevezése	Költségvetés (millió EUR)	Éghajlat-politika		Digitalizáció	
			Terület	Együttható %	Terület	Együttható %
C1.R1.	21. századi technológiai környezetre épülő, versenyképes köznevelés	391			012	100 %
C1.I4.1.	Új bölcsődei férőhelyek létrehozása – meglévő épületek felújítása/bővítése	17,6	026	40 %		
C1.I4.2.	Új bölcsődei férőhelyek létrehozása – új épületek	111,9	025b.	40 %		
C1.I5.1.	További új bölcsődei férőhelyek létrehozása – meglévő épületek felújítása/bővítése	2,3	026	40 %		
C1.I5.2.	További új bölcsődei férőhelyek létrehozása – új épületek	14,6	025b.	40 %		
C2.R1.1.	A felsőoktatási képzések modernizációja – informatikai szolgáltatások és alkalmazások	0,5			012	100 %
C2.R1.2.	A felsőoktatási képzések ágazati modernizációja – a digitális tartalmak előállításának és terjesztésének támogatása	0,03			021a.	100 %
C2.I1.1.	A felsőoktatás intézményi innovációja és tevékenységeinek erősítése – digitális tananyagok kidolgozása	23			108	100 %
C2.I1.2.	A felsőoktatás intézményi innovációja és tevékenységeinek erősítése – mikrotanúsítványok	23			021a.	100 %
C2.I2.1.	A felsőoktatási intézmények infrastruktúrájának korszerűsítése és digitalizációja – kapacitásfejlesztési	7			016	40 %

Azonosító	Intézkedés vagy alintézkedés elnevezése	Költségvetés (millió EUR)	Éghajlat-politika		Digitalizáció	
			Terület	Együttható %	Terület	Együttható %
	tevékenységek, beleértve képzések és készségfejlesztési tevékenységek szervezését					
C2.I2.2.	A felsőoktatási intézmények infrastruktúrájának korszerűsítése és digitalizációja – digitális eszközök	76			012	100 %
C2.I2.3.	A felsőoktatási intézmények infrastruktúrájának korszerűsítése és digitalizációja – energiahatékonysági felújítások	41	026a.	100 %		
C2.I2.4.	A felsőoktatási intézmények infrastruktúrájának korszerűsítése és digitalizációja – új épületek	5	025b.	40 %		
C2.I3.1.	Digitális tantervek kidolgozása a szakképzés számára – digitális tananyagok	42			108	100 %
C2.I4.1.	Szakképzési infrastruktúra a 21. században – energiahatékonysági felújítások	22	026a.	100 %		
C2.I4.2.	Szakképzési infrastruktúra a 21. században – IKT-eszközök beszerzése	17			108	100 %
C2.I5.1.	A Központi Vizsgaközpont kialakítása – energiahatékonysági felújítások	5	026a.	100 %		
C2.I6.	Nemzeti kutatás-fejlesztési laboratóriumok létrehozása	184			021	40 %
C3.I2.	Közösségi megújulóenergia-termelés és -felhasználás a hátrányos helyzetű településeken	30	029	100 %		
C4.R1.	Szemléletformálás	0,1	040	40 %		
C4.I2.	Monitoringrendszer létrehozása	30,8			055	100 %
C4.I3.	Természetvédelem	7	040	40 %		
C5.R1.	Egységes országos autóbuzsos és vasúti tarifa-, menetjegy- és utastájékoztatói rendszer kiépítése a Nemzeti Tömegközlekedési Hatóság által	23	070	40 %	070	100 %

Azonosító	Intézkedés vagy alintézkedés elnevezése	Költségvetés (millió EUR)	Éghajlat-politika		Digitalizáció	
			Terület	Együttható %	Terület	Együttható %
C5.I1.1.	Az elővárosi vasúti hálózat kapacitásainak bővítése – vasúti infrastruktúra	304,2	069a.	100 %		
C5.I1.2.	Az elővárosi vasúti hálózat kapacitásainak bővítése – multimodális csomópontok	190,8	079	40 %		
C5.I1.3.	Az elővárosi vasúti hálózat kapacitásainak bővítése – vasúti jelző- és irányítórendszer	20,6	070	40 %	070	100 %
C5.I2.1.	Vasúthálózati szűk keresztmetszet kiváltása az Almásfüzitő–Komárom TEN-T folyosón	51	067	100 %		
C5.I2.2.	Vasúthálózati szűk keresztmetszet kiváltása a Békéscsaba-Lökösháza TEN-T folyosón	372	067	100 %		
C5.I3.1.	A kibocsátásmentes autóbussz közlekedés fejlesztése – elektromos buszok	143	074	100 %		
C5.I3.2.	A kibocsátásmentes autóbussz közlekedés fejlesztése – töltőállomások	16	077	100 %		
C5.I4.	Központi forgalomirányítás kiépítése TEN-T vasútvonalakon	89,6	070	40 %	070	100 %
C5.I5.1.	Budapest villamos- és trolibuszhálózatának fejlesztése (villamosok beszerzése és a villamos- és trolibusz-infrastruktúra fejlesztése) – gördülő eszköz	147,1	074	100 %		
C5.I5.2.	Budapest villamos- és trolibuszhálózatának fejlesztése (villamosok beszerzése és a villamos- és trolibusz-infrastruktúra fejlesztése) – infrastruktúra	106,5	073	100 %		
C6.I1.	Az átvitelrendszer-üzemeltető és elosztórendszer-üzemeltetők klasszikus és intelligens hálózatfejlesztései	648	033	100 %	033	40 %
C6.I2.1.	Lakossági fotovoltaikus rendszerek támogatása és fűtőkorszerűsítés – fotovoltaikus	361,3	029	100 %		

Azonosító	Intézkedés vagy alintézkedés elnevezése	Költségvetés (millió EUR)	Éghajlat-politika		Digitalizáció	
			Terület	Együttható %	Terület	Együttható %
	panelek, tárolóegységek és hőszivattyúk					
C6.I2.2.	Lakossági fotovoltaiikus rendszerek támogatása és fűtőkorszerűsítés – felújítások	54	025	40 %		
C6.I4.	Hálózati energiatárolók telepítése energiapiaci szereplőknél	157	033	100 %	033	40 %
C6.I5.	Az okos mérés elterjesztése	56	033	100 %	033	40 %
C6.I6.	Középületek energiahatékonysági beruházásai	55,6	026	40 %		
C7.I2.	Intelligens hulladékgyűjtési infrastruktúra kiépítése szelektív hulladékgyűjtéshez és a kapcsolódó zéró kibocsátású gyűjtőjárművek	59,9	042	40 %		
C8.I1.1.	A 21. századi egészségügy feltételeinek kialakítása – új létesítmények	137	025b.	40 %		
C8.I2.	Az egészségügy digitális átalakulásának támogatása	250			095	100 %
C8.I3.	Idősgondozási távfelügyelet	229			095	100 %
C9.R8.	Az ügyészség együttműködési rendszereinek korszerűsítése a korrupciós gyakorlatok kezelése érdekében	9			011c.	100 %
C9.R14.2.	Képzési és támogatási rendszer a mikro-, kis- és középvállalkozások számára a közbeszerzésben való részvételük fokozása érdekében – digitális készségek fejlesztése	0,8			108	100 %
C9.R28.	Adataalapú döntéshozatal és jogalkotási folyamat támogatása a hatékonyság és átláthatóság növelése, valamint a szabálytalanságok kockázatának csökkentése érdekében	4			011	100 %
C9.R29.	Az automatikus közigazgatási döntéshozatali rendszer kiterjesztése a hatékonyság és	6			011	100 %

Azonosító	Intézkedés vagy alintézkedés elnevezése	Költségvetés (millió EUR)	Éghajlat-politika		Digitalizáció	
			Terület	Együttható %	Terület	Együttható %
	átláthatóság növelése, valamint a szabálytalanságok kockázatának csökkentése érdekében					
C9.R30.	A közszolgáltatások hatékonyságát növelő nemzeti informatikai eszközkezelési rendszer megerősítése	42			011	100 %
C10.I1.	A villamosenergia-hálózat fejlesztése és digitalizációja	956,6	033	100 %	033	40 %
C10.I2.1.	Az ipari, tudományos, technológiai és logisztikai parkok energetikai célú zöldítése – megújuló energia	317,4	032	100 %		
C10.I2.2.	Az ipari, tudományos, technológiai és logisztikai parkok energetikai célú zöldítése – energiatárolás és intelligens rendszerek	132,3	033	100 %	033	40 %
C10.I2.3.	Az ipari, tudományos, technológiai és logisztikai parkok energetikai célú zöldítése – biometán	79,4	030	40 %		
C10.I3.	Zöld gazdasági gyártókapacitások kiépítése	526,1	047a.	40 %		
C10.I4.1.	Zöld technológiák alkalmazása az ipar dekarbonizációjára – a REPowerEU keretében támogatható szén-dioxid-leválasztás és digitalizáció, amely közvetve hozzájárul az ÜHG-kibocsátás csökkentéséhez	22,3	027	100 %		
C10.I4.2.	Zöld technológiák alkalmazása az ipar dekarbonizációjára – az alternatív gázok, például a hidrogén térnyerését és a villamosítás elterjedését lehetővé tevő fejlesztések	55,8	032	100 %		

Azonosító	Intézkedés vagy alintézkedés elnevezése	Költségvetés (millió EUR)	Éghajlat-politika		Digitalizáció	
			Terület	Együttható %	Terület	Együttható %
C10.I4.3.	Zöld technológiák alkalmazása az ipar dekarbonizációjára – biometán	33,4	030	40 %		
C10.I5.	Az energiavállalatok digitalizációja	236,8	033	100 %	033	40 %
C10.I6.1.	Hidrogénberuházások – hidrogéntermelés	135,2	032	100 %		
C10.I6.2.	Hidrogénberuházások – hidrogénhajtású teherautók	1,9	AD HOC	100 %		
C10.I6.3.	Hidrogénberuházások – hidrogénhajtású buszok	25,9	074	100 %		
C10.I6.4.	Hidrogénberuházások – hidrogéntöltő állomások	22,2	077	100 %		
C10.I7.	A zöld gazdaság emberi erőforrásainak megerősítése	36,8	01	100 %		
C10.I8.	Középületek energiahatékonysági beruházásai	214,5	026a.	100 %		
C10.I9.	Vasúti szakaszok villamosítása	99,3	069a.	100 %		
C10.I10.	Az akkumulátoros elektromos járművek vállalatok körében történő elterjedésének ösztönzése vissza nem térítendő támogatás révén	105,2	AD HOC	100 %		
C10.I11.	A geotermikus energia feltárásának támogatása vissza nem térítendő támogatás révén	68,4	032	100 %		

Azonosító	Intézkedés vagy alintézkedés elnevezése	Költségvetés (millió EUR)	Éghajlat-politika		Digitalizáció	
			Terület	Együttható %	Terület	Együttható %
C10.I12.	A vállalkozások energiahatékonyságának javítására szolgáló pénzügyi eszköz létrehozása	461	024b.	100 %		
C10.I13.	A lakóépületek energiahatékonyságának javítására és az energiaszegénység kezelésére szolgáló pénzügyi eszköz létrehozása	589,3	025a.	100 %		
C10.I14.	Az elektromos járművek töltőállomásainak kiépítését ösztönző pénzügyi eszköz létrehozása	79,2	077	100 %		
C10.I15.	Az akkumulátoros elektromos járművek flottaszolgáltatók általi beszerzésének támogatására szolgáló pénzügyi eszköz létrehozása	52,6	AD HOC	100 %		
C10.I16.	A geotermikus energia feltárásának és hasznosításának támogatására szolgáló pénzügyi eszköz létrehozása	351,2	032	100 %		